ހަދުވިއްދާ ނަންބަރު: 31/1/2021

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހަދުވިއްދާ

2021 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 31 ވަނަ ޖަލްސާ

٨ رَمَضَان ١٤٤٢

20 އޭޕްރީލް 2021

(އަންގާރަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 10:32

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 13:37

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2021 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ އެއްތިރީސްވަނަ ޖަލްސާ

20 އޭޕްރީލް 2021 (އަންގާރަ ދުވަސް)

1. ހުޅުވުން ސަލާމް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ހުޅުވުނީ.

2. ޖަލްސާގެ ތާރީޚު އިއްވުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 20 އޭޕްރީލް 2021 ވީ އަންގާރަ ދުވަސް. 1442 ވަނަ އަހަރުގެ ރަމަޟާން މަހުން 8 ވަނަ ދުވަސް. މިއީ އައްސިދަ ނަކަތުން 13 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިރީނދު މިޖެހީ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ އެއްތިރީސްވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 26 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަފަރުގައި 3 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިޢުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ ރޖ/31/1/2021.

5. މަޖިލީހުގެ ރައީސްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 5.

5.1- ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2013 (ދައުލަތުގެ ހަރަދަން ޒިންމާވުމުގެ ގާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ބ)ގައި ބާރުލައްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކާން އިސްތިސްނާކުރުމަށް ދީފައިވާ ހުއްދައިގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލައިގެ ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދިއުން. އިއްތިފާގުގައި ވަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ބަހުސްކުރެއްވުމަށްވާތީ. ދިހަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވަނީ ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާފަ. އެގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވައިފިނަމަ، ވަގުތު، ޖުމްލަކޮށް އަދި އެބަހުރި. އިއްޔެގެ ބަހުސްގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަނީ މި މައްސަލަ ކޮމިޓީއަކަށް ގެންދިއުމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާތީ. އަދި އެ ހުށަހެޅުމަށް ވަނީ ތާއީދު ވެސް ލިބިފަ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުށަހެޅުއްވުމާއި ދެމެދު ބަހުސް ކުރިއަށްގެންދަން މި ފުރުޞަތުއަރުވަން މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފަށް. މަރަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަރަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުވެސް ތަޖުރިބާކުރަމުން މި ދަނީ ޗެލެންޖުތަކެއް. އެކިގޮތްގޮތުން، ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ފުން ވަރަކަށް ނުލިބޭ، ދާއިރާތަކާއި ބޮޑެތި ނުބައި ސަރުކާރާމެ މި ސަރުކާރުން ކުރެއްވި ބޮޑު މަސައްކަތުން. މި ބޮޑު މަސައްކަތްތަކުގެ ނަތީޖާއަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ބަދަލުގެނެސްނަން ކުރަމުންދާއިރު އެއީ ގާނޫނުގެ މާއްދާތަކަށް އިޞްލާޙުކުރުމަށް ހުށަހެޅިފައިވާތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޓޫރިޒަމްގެ އިންޑަސްޓްރީ ފުޅާކަމުން ނޫން ބޮޑުކަމެއް، ދިވެހި ދައުލަތަށް ލިބޭ އާމްދަނީ އިޤްތިޞާދުގެ ނޫން ބޮޑުބައެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓޫރިޒަމްގެ ރައްކާތެރިކަމުގެ ބަސްލެވޭ ފުރާނަ ސަލާމަތްކުރުމުގެ ކުރިން މަސައްކަތްކުރަމުން ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެ. މިއީ ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސިޔާސީ ސަބަބުތަކާ ޖެހިގެން ވެސް، ސިޔާސީ ބޭނުމަކަށް ވެސް ވިޔަފާރިއަށްޓަކާ ގުޅިގެން ވެސް، އިދިކޮޅު ގަޑިތަކަކާ ވެސް ކޮށްގެންނުވާނެ، ހަސަދަވެރިކަމާ ހުރިހާ ވަރުވަރަށް ހުސްކޮށް. އޭގެތެރެއިން ވަރަށްގިނަ މިއީ. މި މަސައްކަތުގައި ސިޔާސީކަމަކަށް އައުބާރުލިބުނު، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފުރާނައާއި މި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދު އަރާމު ބޮޑެތި، އާރާސްތުކޮށްދެވޭނެ ބާރުނާ ވަސީލަތްކޮށްދެވޭނެ ފުރުޞަތު ސަރުކާރުން އެދިވަޑައިގެންނެވި ގޮތަށް ދިނުމަކީ ވަރަށް ފުރިހަމަ ކަމެއް. މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް، ވާޖިބެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ސަރުކާރާއި ދެފުށް ނުކުރެވޭނެ. ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މުސާރަ ނުލިބޭ ވަގުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުރިހާ ސިޔާސީ ދައުލަތުގެ، ސަރުކާރުގެ އޮތުމުގެ ބޭނުމެއް ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ޖެނުއަރީގައި މުޅި ދުނިޔޭގެ އިޤްތިޞާދު އެކީ ފުން ވަރުގަދަކަމެއް ވެއްޖެ. ހުރިހާ

ގެއްލުމުތަކާން ވެސް ބަދަލުކުރަމުން މި ދަނީ ދާދި އެއްގޮތަކަށް. ކުރެވޭން އެއް ހަރަދެއް ކުރެވޭން އެއް ގޮތަކީ ކޮންގެން ރައްޔިތުންގެ ސިވިލްރައިޓުން ކުރަން ހުރި ކަންތައްތަކާއި، މި ޕްރޮޖެކްޓުން އަރައިގަތުމުގެ ކަންތައްތައް ކުރުމަކާއި، އިޤްތިޞާދީ ރިބައުންޑްކޮށް އެގްރެސިވްކޮށްކުރުމަށް ކުރަން ހުރި ކަންތައްތަކާއި، އަޅަން ހުރި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ މި މަޝްވަރާގައި އެއްގޮތަކަށްވެސް ކޮމިޓީއަކަށް ފޮނުވަން އަޅުގަނޑު ތާއީދެއް ނުކުރަން. އެކަކު ނަންނަމުގައި ސަރުކާރަށް ހުރަސްއެޅުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން ކަމެއް ނޫން. ސަރުކާރަކަށް ނޫނީ މި ހުރަސްއެޅުމަކީ. ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭސްކުރާ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ މިތާނގައި. ރައްޔިތުންނަށް ޖެހޭސްކުރާ ވާހަކަ. ރައްޔިތުންގެ މުސާރަތަކާ ވާހަކަ. މިގެ ކުރިން މިދިޔަ އަހަރު ވެސް ދެއްކި މިތާނގައި 4.2 ބިލިއަން ރުފިޔާ ބޮޑުކުރީއޭ. ބޮޑުކުރީ ކޮންބާކަށް ވަންނަނީ؟ ކޮން ގެއްލުމަކަށްތޯ ބޮޑުކުރީތޯ؟ އެމްޑީޕީއިން ހިތަށް ޕްރޮޖެކްޓް ބަރާބަރުކުރެވުނީ؟ ހިތަށް މިދިޔަން މީހުންގެ ވަޒީފާތަ ގެއްލުނީ؟ އެއީ ޒަމާނު ބޮޑުކުރި ގެއްލުމެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ގެއްލުމުގެ ކަންތައްތައް ހުރީ އެހެން ގެއްލުމަކާ އަޅާބަލައިގެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، ވަރަށް؛ މާ ބޮޑުތަނަށް ވެސް އުފުލުން ހައްދު މިންވަރެއްގައި. ރައްޔިތުންގެ މަސައްކަތް، ވަޒީފާގެ ފުރުސަތު ހިމާޔަތްކުރުމަށް އަޅަން ހުރި ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންޖެހޭނެ. ރައްޔިތުންނާ ސަރުކާރުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންނަށް ވެސް. ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ ހަޤީޤަތާއި ބުރާ އެޑްޖަސްޓުކުރެވޭނެ މި ގެއްލުން ދަރަމަސައްޓާ، ހިފަހައްޓާތި؟ އެހެންކަމުން، ސަރުކާރުން ވަރަށް ހަރުދަނާ ފިޔަވަޅުތައް އަޅުއްވާފައި އޮތީ. ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ގައުމުތަކުން ވެސް މިފަދަ ގާނޫނުތަކަށް މިއަށްވުރެ މާ ދިގު މުއްދަތުތަކަށް، ބައެއް ގެއްލުމުތަކުން 3 އަހަރު، 4 އަހަރު، 5 އަހަރަށް ވެސް ސަސްޕެންޑްކޮށްލި އެއީ. 1 އަހަރަށް ސަސްޕެންޑްކުރާ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. މިއީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ މަޝްވަރާތަކަށް ހަދައިގެން ބަހުސްކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. ސިޔާސީ ވާދަވެރިކަމުގައި، ސިޔާސީ ހަސަދަވެރިކަމުގައި ރައްޔިތުން ޒިއްމާއި، ރައްޔިތުން ދުރު އަނދަވަރުގެ ހާލަތަށް ވެއްޓޭ ފަދަ ބަދަލުތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން ނުވާނެ. މި އިޤްތިޞާދީ ވަޒީފާތަކާ ޖިނާޔަތުގެ މަސައްކަތް ވާންޖެހޭނެ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ވެސް އެނގޭ ދަރަނި ބޮޑުވީމާ ބޮޑު ފައިސާ އަދަބުވާން. ތަކުލީފު އަދަބުވާން. އިންފްލޭޝަން މަތިކަން ޖެހޭނެ. މިއީ ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ބަޖެޓުގެ މަސްއަލަ. އެއީން ގޮތަކަށް ކުރާނީ ހިނގާނީތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރަނި، ދައުލަތުގެ ދަރަނި އިންތިހާއަށް ބޮޑުވެފައި މި އޮތީ. ބޮޑުވާނެ. ބޮޑުކަންތައްތަކަށް ވެސް ރައްޔިތުންގެ ފުރާނަ ސަލާމަތްކޮށްގެން، އެ މީހުންގެ ދިރިއުޅުމަށް ކުރާ މަސައްކަތާއި، އެ މީހުންގެ ވަޒީފާ ހިމާޔަތްކުރުމަކީ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތް، ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތް އެއީ އެކަމު މުހިންމު މަސްއޫލިއްޔަތު އިޤްތިޞާދީ ރައީސް. މި ކަންކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތު ވިސްނަންޖެހޭ. ކޮމިޓީއަކުން ހަދައިގެން، ކޮމިޓީއަށް ގެންގޮސްގެން ކަންކަމުގެ ކުރަން އެއީ؟ ސަރުކާރުން ކޮންފަދަ އެއް ގޮތް ވަރަށް ސިފައެއް. ޕާލަމެންޓުގެ 1 އަހަރުދުވަހަށް މާލިއްޔަތުގެ ހަރަދުން

ޖިންސާވުލުގެ ޤާނޫނުގެ ވަކި މާއްދާއަކަށް ސަސްޕެންޝަނެއް ދޭނެ. ކޮން ޤާނޫނަކުންތޯ ސަސްޕެންޝަން ނުދެނީ؟ ކޮން ޤައުމަކުންތޯ އެކަން ނުކުރަނީ؟ މުޅި ދުނިޔޭގެ އެހެން މީހުންނާ ތަފާތުކޮށް އެޖެންޑާތަކާ އިޤްތިޞާދު އެއް ތަނުއޮތީ މިއީ؟ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ވަރަށް ނާޒުކު އިޤްތިޞާދީ ދައުރެއް. ދައުލަތުގެ ރިޒަރވްގައި އެހާ ގިނަ ފައިސާއެއް ނެތް. ދަރަނި ޖީޑީޕީން ހުރި ވަސީލަތްތަކަށް މަތީ. ދަރަނި ބޮޑު. އަދި ރައްޔިތުންގެ އުއްމީދުތަކާއި ރައްޔިތުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ ތަރައްޤީތަކެއް އެހާ ގިނަ. ފާހާނާ، ނަރުދަމާ، ބޯފެން، ސްކޫލް، ހޮސްޕިޓަލް، ބަނދަރު، މިފަދަ އެތައް ކަމަކަށް ރައްޔިތުން ބޭނުން އުޅެނީ. ރައްޔިތުން އުޅެ ޓޮވަހި، ރައްޔިތުންނަށް ފުދޭ މިންވަރު މާ ދެރަ، މާ ކުޑަ. ރައްޔިތުން ބަނަމުންދަނީ. މިފަދަ ހާލަތުގައި ސަރުކާރުން މި ދައުލަތަށް ނަގައި ކޮމްޕެނީތަކުން، މި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދު އަދުން އެތެރެކުރުމުގެ ބިނާކުރުމަކަށް ފުރުޞަތުތަކަށް އެތެރެވެއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވޭ، ކޮމިޝަނަކަށް ގެންގޮސްގެން މިތި އެކަމާ ވަސީލަތްތަކެއް ދަރުމަކުރެވޭނީތޯ؟ މިހަރު، ކުރިއަށް އެކި ވަގުތު، މި ޙަރަކާތް ގުދުރަތުގައި އެކި މުސާރަ ނުދޭނީތޯ؟ ސަރުކާރު އެބަހައްޓައި، ދަމަހައްޓައި، ބިލްއަޅުވާނީތޯ؟ ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ފުންކޮށް ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއީ ސިޔާސީ ކުޅަންޖެހޭ ޗާޓުގެ މައްސަލައެއް ނޫން. މިއީ ރައްޔިތުންގެ ދިރިއުޅުމާ ގުޅުން ހުރި ކަމެއް. މުޅި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދާ ގުޅުން ހުރި ކަމެއް. ރައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލާ ގުޅުން ހުރި ކަމެއް. ރައްޔިތުންގެ ބަނޑުފުރާނުމާއި ދިރިއުޅުމާ، ކާބަފައިންނަށް ބޮޑައި، އެ މީހުންގެ ވަޒީފާ ގުޅުންހުރި ކަމެއް. އެހެންކަމަކަސް ވިއްޔާ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނާލައި އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅަނީ، މި މަޖްލިހަށް އަދި ގޮތަށް، ސަރުކާރުން އިޤްތިޞާދީގޮތުން ގޮތަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް. މިގޮތަށް މި ސަސްޕެންޝަން ދިނުމަށް ފާސްކުރުމަށް އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން. އެއްގޮތަކަށްވެސް ކޮމިޓީއަކަށް ގެންގޮސްގެން އެކި ނަންނަމުގައި މިތާ އަހަރެއް، ދެ އަހަރު ވަންދެން ހިފެހެއްޓުމަކީ، މި ޤައުމު ބަނޑަށް ޖެއްސާކަށް ފުރުޞަތުދޭކަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނޫން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިން:</u>

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

<u>އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަފީފު ވާހަކަދައްކަވައިން:</u>

ހުރަހެއްގައި އެއް މައްސަލައާއި، ކެރެކްޓަރު ބަހުސާ އަދި ސަރުކާރުން ޤާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ނަގާފައި މިތާ ވާހަކަފުޅަކާވެސް އަޅުގަނޑު އެކަން ކުރެވިދާނެކަން. އަޅުގަނޑުމެން ނޫނީ ސަރުކާރަކަށް ޤާނޫނުގެ ކަންކަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަނީ ވާހަކަފުޅު ނިންމަވައިދެއްވާފަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2013 (ދައުލަތުގެ ޚަރަދަރު ޖިންސާވާ ޤާނޫނު)ގެ 32ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ބ) މި 3 އަކުރު ސަސްޕެންޑުކުރަން އަސްއާލާފުސް ފިނޭންސް މިނިސްޓަރު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް މި ވަނީ ހުށަހަޅުއްވާފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު ސަސްޕެންޑުކުރަންވީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް. ޚަރަދަރު ޖިންސާވާ ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކާއި އަކުރުތަކެއް ނޫން ސަސްޕެންޑުކުރަންވީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ބޮޑުގައި ދަރަނި އަޅުވާލީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސަސްޕެންޑުކުރަންވީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިއްޖެ މީގެ ކުރިން ބައެއް ކައުންސިލުތަކުގެ ކަރަންޓު ބިލު ބައެއް ކުންފުނިތަކަށް ނުދައްކާ ހުރިމަ، ފެނަކައަށް ނުދައްކާ ހުރިމަ އެ ކައުންސިލުތަކުން ސަސްޕެންޑުކުރަމުން އެލް.ޖީ.އޭއިން ދިޔައީތަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިއްޖެ. މި ޤައުމުގައި ރައްޔިތުން ދަތިވަމުން މި ދަނީ. ރައްޔިތުން ބޮޑުގައި ދަރަނި އަޅުވަމުން މި ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސަސްޕެންޑުކުރަން އެބަޖެހޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެބަޖެހޭ އިސްތިޢުފާދެއްވަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މި ކަރުދާހަން ވާހަކަދައްކާއިރުގައި މިދިޔަ އަހަރުގެ 26، މިދިޔަ އަހަރުގެ އޭޕްރީލް މަހުގެ 26 ވަނަ ދުވަހު މި މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށް މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވި ގޮތަށް 1 އަހަރުދުވަހުގެ ސަސްޕެންޝަނެއް ދިނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަމަ އެ ބަސްމަގު ގެންގުޅުއްވީ. ވިދާޅުވި، ރައްޔިތުން ބަނޑުހައިގެން ތިމަންނާމެން ދުވަސްކޮޅު ނުވާނަމަ. ޚާއްސަ ބަނޑުހައިގެން ނުވާނަމަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ދަރަނި ރައްޔިތުންގެ ބޮލުގައި؛ މި ފައިސާ ޕޮއިންޓެއްގެން ރައްޔިތުން ބަނދަރުޖެހުމުން ނޫން ކަމެއް ކުރިމަ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު އެބަ ސުވާލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވަން ވަޒީރުގެ ހިތުގައި އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު. 4.4 ބިލިއަން އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާއިރުގައި، މި ފެސިލިޓީގެ 4.4 ބިލިއަން ގޮތުގަނޑެއްކަން އެއްކޮށްލަން މި ސަރުކާރުން ބޭނުންކޮށްލީ. މި އަހަރުދުވަސް ތެރޭގައި ތަރައްޤީގެ މަޝްރޫޢުތަކަށް 2 ބިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކުރެވިފައިވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ދެރަވަރު. ރައްޔިތުން މި ފައިސާ ދިޔައީ ކޮންތާކަށްތޯ އެބަ ސުވާލުކުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނީ، އަދުއިރު، ރައީސް ޔާމީނުގެ ސަރުކާރު އޮތުމުގައި ޖެހިކުޅަ

ކޮންޓްރެކްޓް ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ބައެއް ކޮންފިޑެންޝަލް ޑޮކިއުމަންޓް، މަދު ޑޮކިއުމަންޓްތައް ދިނުން ކުރިއަށްގެންދާނީ އެކަމާ ހަމަޖެހުމަކީ، އެކަމާ ޝަރުކާތްތަކުން، އެއްބާރުލުމާ އަދި އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް. މިއަދު ކޮންޓްރޯލްކޮށް މި ވަނީ؟ މިއަދު ކޮރަޕްޝަނާ މި ވަނީ؟ އެމް.ޑީ.ސީ.ޕީ ނުކުތާގައި މިއަދު މި ފަހުމު ނުކުތް ކަނޑަ ޖަވާބުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނިގެނި އިޞްލާޙުތަކެއް ގެނެސް. މި ފަހުމު ނުކުތް ކަނޑަ ޖަވާބު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނިގެނު. ހުރިހާ ޑޮކިއުމަންޓްތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓް، ހުރިހާ ޑޮކިއުމަންޓްތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ކޮންޓްރެކްޓްތަކަށް.

މެންބަރު، މިހާރު ތިޔަނިންމެވީ ނޫން، ދައިރު ނުކައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް ފަހަރު ތިބެންޖެހޭ ވާހަކަ ވެސް ދައްކައިދީފާނެ. މިއީ ދިވެހި ޤައުމުގެ ހާލަތު. މިއީ ދިވެހި ޤައުމުގެ ހާލަތު. ކޮބައިތޯ، ކޮބައިތޯ ރައީސް، މި ސަރުކާރު ކުރިއަށްނެރެގެން އަދި ސިޔާސަތުތަކެއް؟ ކޮބައިތޯ ސިޔާސަތުތަކެއް؟ މާލީ ސިޔާސަތުތައް ފުށުއެރުމުގައި އެބޭ މިންވަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮންމެ އަހަރަކު އަޅުގަނޑުމެން ޚަރަދަށް ޖިންމާވާ ގޮތުގެ މާއްދާތަކާއި އަދުރުވަތް މިގޮތަށް ސަސްޓެއިނަބަލްކޮށްގެން ފަހުން ހިންގުމުގެ ވިސްނުން ރައީސް އިޤްތިޞާދު މުޅިއެކީގައި ބަޖެޓް ހުސްކުރި ކަމަށް ވަނީ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ މިއަދުން މިހާރު، މިހާރުން ސަރުކާރު އެއްކޮށް އިސްލާހުކުރުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.ޑީ.ޕީގެ މިރާއްޖޭގައި، އަޅުގަނޑު މިއަދު އުފާކުރަން ބަދަލުވާނީ މި ވަޒީފާ އޮޓޯނޮމީ، އާސަންދަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބައެއް ވަރަށް މަގުން ނަމަވެސް، ރަނގަޅު ކަނޑައެޅިގެން މި ބަދަލުވާނެ މަސައްކަތްކުރަމުން ރަނގަޅު މަގަން، ރަނގަޅު ފާލަން އަޅުވާއި އުޅަނދު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އުފާކުރަން ބަދަލުވާނެ އާސަންދަ މިއަދު މި ބިލާއި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފެންނަނީ، އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަނީ ނަމާވާން ހަމަ ބަރަބަރަގައި، ދިން ބަރަބަރު އަރާމުކޮށް ޢިލާޖު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޅި ދައުލަތް ފުއްދާދޭން މި ދަނީ.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ މައްސަލަ ބަލައިލަން ބަލަންޏާ ވަރަށް ރަނގަޅު މައްސަލައެއް އެއީ
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ މައްސަލަ ބަލަންޖެހޭ. އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ މައްސަލައިގައި އެންމެ
އަޑީގައި ހުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގުން ފަރާތް މި ސަރުކާރު ހުރިހާ އެންމެން ވެފައި، ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ
ގުނަވަންތައް ވެފައި އެހެރީ ހާ.ސީ ކޮޓަރިގައި ބަހައްޓާފައި، ރައީސް ހާމިން ޖަލުގައި ބަހައްޓާފަ. ކޮބައިތޯ ދެން ތިއްބެވި
ބޭފުޅުން؟ މިން ސަޕޯޓާއި ބޭފުޅުން އެ ތިރިސްބުގައި އޮތް ތަން އަޅުގަނޑުމެން ދެކުނީން. އެހެންވީމާ މިކަންނަވަނީ،
މަރުތަކަށް ކޮން އިންސާފެއް ހޯދައިދެވުނީ؟ ޓްރެޜަރީ ކޮން ގޮތަކަށް ރަނގަޅުކުރެވޭނީ؟ ޖޭ.އެސް.ސީ؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ
ވެރިސަރުކާރު އެޖެންޑާގެ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ހިލޭ މިހާރު 85% ނޫނީ 90% އަޅުގަނޑެއް ހިލޭ މިހާރު
އެކްޓިވުކުރެވިފައި އޮފިސަރުންނެން. މިދިޔަ އަހަރު ރައީސް ވިދާޅުވި 75% އެކްޓިވުކުރުވުން ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މިދައުރު
ފުރިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ޓީބިލް އިންވެސްޓްމަންޓުގައި، ޓްރެޜަރީ އިސްލާމިކްސުކޫކުތަކާއި ރައީސް އިބްރާހީމް މުޅިއްމަ
ބޯޑުތަކަށް އަގަށް ބޭރުކުރެވިފައި އެންމެ ބޮޑަށް ވިޔަފާރި، ޓްރެޜަރީ އިސްލާމިކްސުކޫކުތަކާއި ކުރަންޖެހޭ އެންމެ މުޅިން
ކަމަކީ، އެންމެ ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ޖީ.އެސް.ޓީގެ ކޮމްޕެންސޭޝަން ބަދަލުކުރުމާ. ސަރުކާރަށް ނުކުތުނީމާ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ޕުރި މަސައްކަތު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް ޖާބިރު އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި. މައްސަލަތައް މިދަންނަވާ، އެ
އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވި. އެހެންނަމަވެސް، އެ އިސްލާހަކަށް ތާއީދުކުރަން ބިލް ކޮންމެ ނުކުރަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
އެމް.ޑީ.ޕީގެ 65 މެންބަރުން ތިބޭއިރުގައި ޖީ.އެސް.ޓީގެ ކޮމްޕެންސޭޝަން ބަދަލުކުރަން އިސްލާހެއް ހުށަހަޅުއްވަން
ކުރިމަތިވެގެންނެއް ކޮންބައްޔަކަށްތޯ؟ ކޮބައިތޯ ނިޔަތް؟ ކޮބައިތޯ ރައްޔިތުންނަށް ކަމެއް ހާސިލުކޮށްދިނުމަށް ޖަހައި
ތިއްބެވުނީ. ނިޒާމު ކަމަށްވާ ހިތި ނިޒާމެއް ބަދަލުކޮށްލާ ނިޒާމު ވެސް ގެންދިޔައީ. އެކަމަކު
އޮންނަނީ އިންޑަސްޓްރީ ހިސާބު. ޕޮލިޓިކަލް ނިޒާމުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނިމުނީމާ ކޮންމެ ނިޒާމެއް ވެސް ވާނީ
ފުދޭ. ވާނެ ހުއްޓަސް މިހާރަށް ނިކަތާއި ފެނުން ފައިދާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވާނީ ފުދޭ. އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް
ނެތް މިހާރު ހުރިހާ ކަމެއް ހަމަ ކުރެވޭނެހެން ވަރަށް ބޮޑު ވަޒީފާ ދެއްކުން. އެއީ ގާތް ދިމާކުރަނީ އެކަމަށް
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދުވަހަކުއެކު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަރީފަށް. ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ވާހަކަދައްކަންޖެހިފައި މި އޮތީ، 7/2013 (ދައުލަތުގެ ހަރަދަށް ޖިންސާވާ ގާނޫނު)ގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްލާހެއް، ސަރުކާރުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ހުށަހެޅިގެން މި އޮތީ ބިލު އިސްލާހުކުރުން. އެއީ މިދިޔަ އަހަރުގައި ފެށުނު މިނިސްޓަރ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދެއްކެވުން ޓެކްސްގައި ވެސް މި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންނާ މުޚާތަބުކޮށް ވިދާޅުވި، މިމަންޒަރުމެންގެ ސަރުކާރުގެ ފިސްކަލް ޕޮލިސީ ހަމަޖެއްސުމަށްޓަކައި، ޚާއްޞަ މި އަހަރު، ކޮވިޑް-19ގެ ހާލަތުން މިކަން ބޮޑުވެދާނެ ޖަހައި ބަޖެޓުގައި، ބަޖެޓު ދިރާސާކޮށް ބެލި ކޮމިޓީން ވެސް އެކި ބޭފުޅުން ފާހަގަކުރެއްވި ދަތި އަހަރުތަކުގެ މުއްދަތުގައި ނަގާނެ ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ އާ ކަމެއް ކުރުމަށްޓަކައި ނޫނީ އާ ވާހަކައެއް ދެއްކުމަށްޓަކައި އެ އިޞްލާހުކުރާކަށް ނޫން. ފެށޭނެ މިނިސްޓަރ، މާލީ ވަޒީރު އެ ޑިރެކްޓަރ، މީގެ ކުރިން ވެސް މި އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުގައި ވެސް ވަންތަކުރުމަށް މުޅިބަޖެޓުކުރެއްވި ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޖެޓުގެ ކަންކަން ހަމަޖެއްސުމަށް، ތަރުޖަމާކުރުމަށްޓަކައި ދެ އަހަރު ބޭއްވުމަށް ބަޖެޓާ ބެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ އިޞްލާހުކުރުމަށް. މި ޑިރެކްޓަރ އެއްފަހަރާ ގޮތަށް އިތުރު ފައިސާއެއް ޖަހާކަށް ނޫން. އެ ޑިރެކްޓަރ އެއްފަހަރާ ގޮތަށް މިހާރު ދެން އިތުރު ޗެކެއް ލިޔުނަސް ނޫން. އެހެންވީމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނާ އިދިކޮޅުވެ މި އޮތީ، މި ސަރުކާރު ބަޖެޓަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދައިދިނުމާ މެންބަރުންނާ މުޚާތަބުކޮށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނީ އާދެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތިޔަ ބޭފުޅުން ދީ ޑިރެކްޓަރ، މިހާރު ބަޖެޓުގައި ފެންނަ ތަފާތުތައް ބަލައިގެން ސަރުކާރު އެއްބާރު ވާނީ ގޮތުން މުސްތަޤްބަލު ބޭނުމީގެ އިދިކޮޅު ނުކުމެ އެ ބޭފުޅުންނަށް ދައުލަތަށް މުސްތަޤްބަލުގެ އެއްވަރުކުރުމަށް އެއްވަރުވާނެތޯ؟ މިބޭފުޅުން މި ޑިރެކްޓަރ، ރިސޯޓުތަކުގެ މުވައްޒަފުން، ވެޔާރީން ވަކިކުރި މުވައްޒަފުންނަށް ދައުލަތުން އެއްވަރުކުރުމަށް ހޯދޭނެތޯ؟ މިބޭފުޅުން މި ޑިރެކްޓަރ، ކުރި ވަޒީރު ފިނޭންސް ގޮތް ފާސްކުރި ވިޔަފާރިވެރިންނަށް ދައުލަތާ އެސް.އެމް.އީ ފަންޑު ދައުލަތާ ފަންޑު ހަރަދު ހޯދޭނެތޯ؟ މިބޭފުޅުން މިއަދު މިތާގައި ވާހަކަދައްކަމުން މި ދަނީ، އަޅުގަނޑުމެން ވަޑައިގަތުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ނިކުމެ، އެކަނިވެރި މައިމޫހަށް އިސްލާމީ ދިނުމާއި، ދަރިވަރުން ކިޔަވަން ގޮތަށް ހަ މަސްދުވަހުގެ ޚަރަޖުވެއް ދިނުމަށް. ހަ މަސްދުވަހުގެ ޚަރަޖުވެއް ދިނުމަށް ދައުލަތަށް މަސައްކަތްކުރާ ގޮތަށް ބައިނަލްއަގްވާމީ އަށް މިހާރު ދައުލަތަށް އިސްލާމީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކުރެވޭނެތޯ؟ މިއީ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު މި ފިސްކަލް ޕޮލިސީގެ ތެރެއިން މި ދައުލަތަށް ނުވަތަ ސާބިތުކޮށްދޭނެ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓު ހަރަދުކުރުމަށް މި ކަމަށް އެދޭ ސަރަޙައްދެއް. މިބޭފުޅުން ހަމަ އެކަން ބަލައިގެން ގޮތުން ގޮވާލާ މަސްލަހަތު، ވަރަށް ގިނަ ދައުލަތްތަކުގެ ގޮތަށް ނޫނީ ގައުމު ކުރިއެރުވުމަށް އެ ގޮތަށް ވާހަކަދައްކަވާފައިވޭ. އެކަމަކު ނަތީޖާއަށް ހަމަ ވިސްނުންކޮށްލާ އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރުމުން، މި ބޭނުމަށް މިގޮތަށް މިބޭފުޅުން ކައިރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ފަރާތުން ވެސް ދައުލަތް ފެއިލްވެފައި ނޫން މި ދުނިޔެ. ހިންގަން ނުކުންނަ ނޫނޭ މި ދުނިޔެ. ހިންގަން ނޫނޭ ބަޖެޓު ވާ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމުގެ އާރާއި ބާރު ލިބުނީގާ ބެހިދޭގެ ދި ޔޫސް ކާލާސް. ހިންގަން ނޫނީގެ ބަޔެއްތޯ، މަޖިލީހު
ހިސާބުކުރުމަށް ބަދަލު ސިފައިންނާއި ފުލުހުން ވަށްދަރުގެން މި މަޖިލީހު ހިސާބުކުރޭތީ. ހިންގަން ނޫނީގެ ބަޔެއްތޯ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ މިޒާނުގެ އަސާސީ ޤާނޫނުގައި، އެއްވެސް ބާރެއްގެ މިނިވަންކަމާ މި ބާރުތަކުގެ ހަމަހަމަކަން ކުއްލިސާލީ
ހިންގަން ނޫނީގެ ބަރުކަ ތިބިމަތޯ. އެކަމުން އަޅުގަނޑުމެން އަސާސީގެ އުސޫލުތަކާ ހަމައެކު މި އުޅޭނީ.
އިންތިޚާބުވެވުނީ މި ދައުރު ހުރިގޮތުން ވީހާ ދިމާގޮތަށް ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ޤާނޫނުތަކާއި ހަމަހަމަކަމާއި
ޤާނޫނުތަކުގެ އެނގިގެން ކަރުދާހުގެ މި ސަރުކާރުން ޤާނޫނުތަކުން. އެކަމަށް މަޖިލީހުން އަމާޒުގެ ބާރު ހުރިހާ
ވެސްބަލުން މިދިޔަ އިންސާނުގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރަމުން ޤާނޫނުގެ ކަނޑުނު ކުރުމަށް ދައުލަތަށް. އެކަން ކުރުމަށްޓަކައި
މަޖިލީހުން މަސްލަ ނިންމަން. އެއީ ފަސޭހައެއް ނޫން ސަރުކާރުގެ ޒިންމާ ތަކާލީ އެމެރިކާ ފަރާތަށް ހިންގުން
ބޭނުމަކީ މަޖިލީހުން ސަރުކާރަށް އިރުޝާދުދޭ ނޫން. އެއީ މި ފަހުން، ފާހަގަކޮށް މަޖިލީހުގެ ތަރުޖަމާކޮށް ދޭނެ
ގޮތަކީ މަޖިލީހުން ބަޔާންކުރުމަށް ޤާނޫނުތަކާ މަސައްކަތްކޮށް. އެ މަސައްކަތަށް މަޖިލީހުން ދަނީ
ކުރަމުން. އިންތިޚާބުވެވުނު މަސްއޫލިއްޔަތު މި ގައުމުގެ ދިވެހި އެއީ އަދިވެސް މަޖިލީހުން ފުރިހަމަ ދަރުމަވެރިކަން
އެދިފައިވާ އެކުން މަޖިލީހުން ފުރިހަމަ ޤާނޫނީ ގޮތުގެ ކަމުގައި ހުރިހާ މަސައްކަތް ކުރަމުން. މިއަދު
މަޖިލީހުގެ ހަރަކާތް ކުރުމުގެ ނުފޫޒު ކަމަށް ނޫން. މަޖިލީހުން ދަނީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ އެކި ފަރާތް. މަސްލަތު އިޤްތިޞާދީ ވަރުގަދަ ސިޔާސީ އެކި. ޖުމްލަ 24
ގެއްލުމުގެ ބޯހާލަތު ހިނގައިދާ ކަމެއް. އެބަހުރި އެއްވެސް އަސަރެއް ފެނިގެ ނޫން. އެއްބަސްވުމެއް، އަދި
އަދަބު ވަނީތަ ދައުލަތުން އެ ބަޔަކު ނިކުމެ ޤާނޫނީ؛ ނިޒާމީ ފަރާތްތަކުގެ، އެކުލަވާ ގޮތަކަށް ޤާނޫނުތަކުގެ
ހިފަހައްޓައި ޤާނޫނުތަކުގެ، އަދި އަމަލުކުރުން މަޖިލީހުގެ ފިޔަވަޅު އެއްޗެހި އެއްގޮތް ވުޒާރާ މަޖިލީހުން
އިޖުތިމާޢީ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތު އެ ބަލަނީ އެކަށީގެން ހަމައެކަނި ކުރިއަށް ދިޔުމުގެ. ހުރިހާ މިއަދު އެއްވެސް ޔަޤީން
ރައްޔިތުންނާ މުޢާމަލާތް ވި ކިޔަނީ؟ ނުކުރި ހިދުމަތް ރައްޔިތުންނަށް އަދާކުރެވިދާނެ، ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ދަށުން
ބާރު ހިއްސާކުރުން ދައުލަތުން ހިމެނޭ ޤާނޫނުތަކަށް ރައްޔިތުން މިއަދު ހިމެ ކޮން ބަލަން. ހަމައެކަނި
މަޖިލީހުގެ ހިމެނޭ މި ސަރުކާރު އިޖުތިމާޢީ ކުރިއެރުމަށްޓަކައި 2023 ވަނަ އަހަރު މަޖިލީހުން ގެންދާ ބާރުތަކުގެ ބަދަލު
މަޖިލީހުން ކުރިއަށް އެކުލަވާ ކަމެއް. ދައުލަތުގެ ބަޔަކު ފުރިހަމަ މަޖިލީހުން ތަރުތީބުވެ ހަމަހަމަ ޤާނޫނުތަކުގައި،
ރައްޔިތުންނަށް ޖެހޭ އަސާސީ ހައިސިއްޔަތު މަޖިލީހުން ފުރިހަމަ ކޮށްދީފައިވޭ. އެ ހިސާބުން މަޖިލީހުގެ މި
ދައުލަތް 2023 ވަނަ އަހަރުގައި ފެށޭ މަޖިލީހުން ވެރިކަން ކުރުމަށް މަޖިލީހުގެ ކުރީ ދެ ކަމެއްވެސް.
މަޖިލީހުން ފެށޭ ގެއްލުނުކަމެއް، މަޖިލީހުގެ ފުރިހަމަވާނެ ބަދަލުގައި ފެށޭ އެކިކަންތައްތައް ހުރިކަން.
އެކަނިވެސް މަޖިލީހުން ރައީސްގެ ވާހަކަ މި ޤާނޫނުގެ މަޖިލީހުން އެކަމެއް ރައީސްގެ ވާހަކަތަކެއް

އިންތިޚާބުކުރެއްވިއްޔާ ކުރިއަށް ގެންދާނަން ތިޔަ ބޭފުޅުންނަށްބަލައި. ތިޔަ ބޭފުޅުންނަށްބަލައި އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ސަރުކާރުން ވައްކަމެއް ނުކުރާނަން. ތިބޭފުޅުން ކުރި ވައްކަންތަކެއް އެ އޮތީ ސާފުކޮށް ފެންނާން. ތިބޭފުޅުން ތިޔައީ ޗީޖަރު އޮތީ ވައްކަމުގެ ހުކުމްގައި މިއަދު ޖަލުގެ ކުރެގޮޑިގަޔާ. ދެން ކޮން ވައްކަމެއް، ކޮން ވައްކަމެއް ކިޔާކަށް؟ ވައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދާ ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2013 (ދައުލަތުގެ ޚަރަދަން ޒިންމާވުމުގެ ގާނޫނު) މި ގާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއަށް މި ވަގުތު އިޞްލާޙު ހުށަހަޅާ ނިޔާކުރާ ގޮތުން، 32 ވަނަ މާއްދާ ސަސްޕެންޑުކުރުމަށް އެދި ސަރުކާރުން އެދިވަޑައިގަތް އެދުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑު މިހެން ތާއީދުކުރަނީ ސަބަބަކީ، ދެންމެ އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއް މެންބަރުން ވާހަކަދެއްކެވި ގޮތަށް ފަހަރުކުރައްވި؛ ވާހަކަދެއްކެވުމުގައި އަޅުގަނޑަށް ފަހަރުކުރެވުނީ، އެ ބޭފުޅުން މިހާރު އަހަރު ގޮތަށް ދެކޭ އެއް ކަމެއް ވާހަކަދެއްކެވުމުގައި ކުރިން ވެސް ބަޖެޓުގައި ޕްރޮޖެކްޓްތަކުގެ ޢަދަދު ނިސްބަތުން އޮތް ޚަރަދުތަކުގައި ވެސް ރަނގަޅު ރިޕޯޓްތައް އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓަކީ؛ އަޅުގަނޑުގެ އުމުރުގައި، އަޅުގަނޑުގެ އުމުރުން ފެންސާރަކަށް އަހަރު ވާންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުގެ އުމުރުގައި އެދި ނުދެކޭހާ ދެރަ ސަރުކާރެއް މި ޒަމާނުގައި ދުށީމެވެ. ދިރާގުގެންދިޔަ ދެރަސަރުކާރެއް. މިހެން މިއަދު ހުރި ސަރުކާރުގެ ޒަމާނުގައި، ރައްޔިތުންނަށް ދުރުން މި އަރަނި ފުޑުކުރަމުން ދިޔަ އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓަށް މި ބޭފުޅުން މިހެން ސަރުކާރުގައި ތިބި ނަމަ ކޮން ނިންމުމެއް ބަލާނީ؟ އަޅުގަނޑު ބަޖެޓުގައި ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަތައް ދައްކަވައިދީ. އެހެންކަމުން އިއްވެސް ޕްރޮޖެކްޓް ބަޖެޓުގެ ވާހަކަދައްކަ ދެއްކިފައިވާ ނުވޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް ދެކެނީ ބަޖެޓު ބާރު މި ބޭފުޅުންނަށް މި ދެއްކި މަސައްކަތުގެ ވާހަކަ. އެހެންކަމުން ބަޔަކުގެ ވާހަކަ ހަމަ ދެކިފައިވާ ވާހަކަ. އާދެ! އަޅުގަނޑު ފުރަޞަތު ވެސް ލިބުނު ބޭފުޅުން ތާލީ ބަޔަކުގެ ވާހަކަ ދަނޑިވަޅުތަކުގައި އެ ބޭފުޅުން ސަރުކާރުގައި ތިބި ސަރުކާރުން އުނދަގޫވެ ކަމަށް ވެސް ޚިޔާލު ނުވެ ޕްރޮޖެކްޓުތަކުގައި ވެސް ބަޔަކު ކުރާ ވާހަކަ ދަރަނިވެރި ކޮންމެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ދަރަނިވެރި ކުރި ވާހަކަ. އެހެންކަމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޅިރާއްޖޭގައި މި އުނދަގޫ ދަރަނީގައި ހިމެނޭ ވެސް އަދި ބޭފުޅުން ދަރަނިވެރިކޮށްލި ވަރަކަށް ދަރަނިވެރިކުރީ. ބަރަށްދީގެ

ވާހަކަ ދައްކާއިރުގައި، އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަތަކަށް އިންސާފު. އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަމުން ޗާންސް ދެއްވާތީ އަޅުގަނޑު ޝުކުރުދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. ތަރައްޤީގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރުގައި 25 ބިލިޔަން އިމާރާތްކޮށް އެޅުނީމާ ތަރައްޤީވޭތޯ؟ ނުވަތަ 25 ބިލިޔަން އިމާރާތްކޮށް އަޅާފައި ރައްޔިތުންނަށް ނުވެއްދާފައި ކުރެންވީތޯ ތަރައްޤީވޭތޯ؟ ބިލިޔަން އެޅުނީމާ ތަރައްޤީވޭތޯ؟ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ތިބީ ވަރަށް ހާލުގައި. މި އުސޫލުގެ ދަތި ހާލުގައި ވެސް ވަޒީފާތައް ގެއްލުން ފަރާތްތަކަށް އިނާޔަތްތަކެއް ދެވުން މި ސަރުކާރުން ގެންދިޔައީ. އެކަން ކަން ހުއްޓުވާލާފައިވާތީ ބޭރުން ނުވަނީ؟ މުސާރައަށް ނުދޭންޏާ ބިޒްނަސް ބޭނުންވަނީ؟ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ބިޒްނަސް އެބަޖެހޭ ވިސްނާލަން. ދައުލާ ވާހަކަތަކަކީ އެއްޗެއް ހުރި ވާހަކަތަކަކަށް ވާން އެބަޖެހޭ. ހަމަ ވާހަކަތަކެއް ދައްކަމަކީ އެކުވެ ރަނގަޅު ގޮތެއް ނޫން. ޖިންސުމާރުކޮށް ކަމާއެއްކޮށްގައި އިދިކޮޅު މަސައްކަތްކޮށްގެން ކުރައްވާފައިވާ ބިޒްނަސް. ވެސް. ބިޒްނަސް ވިލާތްތަކުގައި. ކިއްޔަ ކުރަނީ ވިޔާނު؟ ސަރުކާރުން ކާރިސާއަށް ހަދަނީ؟ އަޅުގަނޑު ދައްކަން ހުރި ވާހަކަ ދައްކަކަނުން ވަޒީރާއިދާރާ! ހުރި! ދެން އިންސާފު އަޅުގަނޑު އަދި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން އެއް ނުކުތާ. އަޅުގަނޑު އެބަ އިންނަން ޚާއްސަކޮށްގައި. ދެ ޚާއްސަކޮށްގައި އަޅުގަނޑު އިންނަން. އަޅުގަނޑު ބަޔަކު ފަހަރުގައި އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް ނޫން ނިންމުންތައް ނިންމަނީ. އެކަމަކު މެޖޯރިޓީން އަޅުގަނޑުމެން ބާއްވަނީ ކަމަށްޓަ. އެއީ ޑިމޮކްރެސީއަކީ. މިސާލަކަށް އަދި އަޅުގަނޑު އެންމެ ހިނގަމުން ނުކުތާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުގެ ޚާއްސަކޮށްގައި ކަމެއް ނިންމާލީ އަޅުގަނޑު…

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

<u>ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ޙަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެކަމުގެ ހައްލަކީ، މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް އިސްތިއުފާދެއްވުން. އެއަށްފަހު ރަނގަޅު ހައްލެއް މި ރާއްޖެއަކަށް…

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިއަށްގެންދަވާ!

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ، އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީއެއްގައި އިންނަމާ. އެ ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑު ދެކޭނީ ބައެއް ހާލަތްތަކުގައި، ނުވަތަ ފޯޖިރިޖިން ނިންމާ ގޮތަށް އެ ކޮމިޓީގައި ކަންކަން ދަނީ. އެއީ ޖުޑިޝަލްސަރވިސް އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފަހަރެއްގައި ހިތްހަމަނުޖެހޭ ގޮތަށް އަދި ކަމެއް ނިމުނީމާ، ކަމެއް ނުގޮސްވާތީ. އޭގެ މާނައަކީ، އަޅުގަނޑު އާ ކޮމިޓީއެއް ހަދަންޖެހޭ ވާހަކައެއް ނޫން އެއްގޮތަކަށްވެސް. އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ޖުޑިޝަލްސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ބާރުދިނުން. އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ޖުޑިޝަލްސަރވިސް އިސްލާހުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ހިތްހަމަޖެހޭ ގޮތަށް ނިންމިކަމުގައި ވިޔަސް ފަހެ، އެއީ ނިޒާމުކަން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ. އެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ކަންކަން ކުރަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ދަސްކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ނިޒާމުގެ ތެރޭގައި މި ވަގުތު ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ކޮމިޓީތަކެއް ހެދިފައި ހުރި. ހެދިފައި އޮތުމަކީ. އެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ކޮމިޓީތަކެއް ބޭނުންކުރެވޭގޮތަށް ނިޒާމު ހިންގުމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެކަން ކުރަންޖެހޭނެ ގޮތް. ފަރާތްތަކުގައި އަދި އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަޖެހޭ ގޮތަކަށް ކަމެއް ނުކުރެވުނުކަމުގައި ވިޔަސް، އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން ނުކުރަން ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ކަންތައްތަކެއް ކުރާ ގޮތުގައި ހުރި ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ކޮމިޓީ ހަދައިގެން އެކަން ކުރަންޖެހޭނީ ކަމަށް. އާދެ! ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ވަޙީދަށް. ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދުސްތޫރުގެ އިންޑިޕެންޑަންޓް އަދި ޤާނޫނުގެ އިންޑިޕެންޑަންޓް ވެސް ރަނގަޅަށް ހިނގާއިރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ޖެ ޚިލާފުގެ ބާރަށް ކަނޑައެޅިގެން ދަނީ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީ ތަންތަނުގައި ތި ގޮތް ހިމެނުމަށް. ރައްޔިތުންގެ ޢާއްމު ދާއިރާގެ ވެސް އަދި ދުސްތޫރުގެ އާއްމުކަން ޤަވާއިދުގެ ތެރޭގައި ލިބިގެންވާ ކަމުގެ ތަފާސްހިސާބު ބަލައިލާ ކަމުގައިވާ ޤާނޫނު ހަދަންޖެހޭ ބައެއް ކަންކަން ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ނަމަ. އެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބަލައިލާފައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންޑިޕެންޑަންޓް ބާރުއެޅުމަށް މަސްލަހަތާއި ޖުޑިޝަރީއާ މެދު އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެ ވަރުގަދަ ދެ އިންޑިޕެންޑަންޓް މަސްއޫލިއްޔަތު. އެއްނިންމަވާފައި، އެ ދެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބާރުއަޅައި ޖުޑިޝަރީ ފަދަ ތަފާސްހިސާބު ވަނީ ޤާނޫނުގެ ވަނަ ހަވާލާދީ ނޫން ޤާނޫނުގެ ބަލައިލާފައި ބާރުގެ ހަރުދަނާކުރުމުގައި ހުރިހާ. މި ޤާނޫނުގެ ވަސީލަތް

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުރަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލައަކީ އާއިލާ ބެލެހެއްޓުމުގައި މި ދެންނެވި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ވިސްނަންޖެހޭ ވަގުތު. ޝަރީޢަތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ އާދަރީ އިޙްތިރާމުކުރެވިގެންނޭ އެންމެ ކުޅެދުން މާލިއްޔަތުގެ މަސައްކަތް ވެސް ދިވެހިންނަށްވުރެ ބޭރުން ދުރުކުރެވިފައި މި އިންސާނީ ބަދަލުވެއްޖެއޭ. އެހެންވީމާ، ދަރިވަރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަންނަންޖެހޭ އާދަރީ ވަދެވެން ގޮވަރު މި ހަރަކާތް ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތް އެބަ ކުރަންޖެހޭ. އެ މަސައްކަތްތަކާ ކުރެވޭ ތަނެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ. ހަމަ އެއާއެކުގައި މަސްލަހަތުގެ ބަލައިގަތުމުގައި މަސްލަހަތަށް ވެސް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރިހަމަ ހަރަކާތެއް. މި ހަރަކާތްތަކުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވުރެ ބޭނުން ބޮޑުމިންނަށް މިގޮތަށް ވަރަށް ގާތުން މި ހަރަކާތް ޤާނޫނުގައި ހިންގަމުން މި ދަރި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރޮސެސްތަކުގެ ކެޕޭސިޓީ ހުންނަނީ 50 ނުވަތަ 70 ބަދަލުގައި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިވަރުން ސަބްސިޑީ ދިރުން އެބަ ނުހަމަގޮތަކަށް ބޭރުގެ މާކެޓަށް މަސް ބޭނުންކުރޭ. މި މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނަންޖެހޭ ވަގުތު މިއީ. އެގޮތުން ކުރިއަށްއޮތްތަނަށް ނުފެނޭ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި ދުވަހަ ހުށަހެޅިގެން ތަޢުލީމު ދައުލަތުގެ އާދަރީ ވެސް އަދި ދައުލަތުގެ ހަރުދަނާކަމާއި ވެސް ދިރާސާކުރެވިގެން ތަނެއް. އިސްލާމްދީނީ ގަވާއިދު؛ މާލިއްޔަތު ކުރިއެރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ މިއަދު ވަރަށް ބޮޑަށް، ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު އިޖުތިމާޢީ ހަރަކާތްތަކަށް ކަނޑައެޅި، އަދި އެހެންނަމަވެސް އިޤުތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކާ އިޖުތިމާޢީ، ދައުލަތުން ނަގާ ކަނޑާ ފަހަރު ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު ގުޅުމުގައި ފޮނުވައިފި ކަމުގައި ވަނަވަ، އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބަލަން. މި މަސްލަހަތު އެބަ ފެތޭކަމަށްޖެހޭ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ހަރަކާތް މަސައްކަތާ ގުޅިގެން ނުވޭ ހުރިހާ ފޮނުވާލާ ދައުލަތުގެ [illegible]

ގޮތުން ތަރައްޤީކުރަންޖެހޭ ބައިވަރު މައްސަލަތަށް. އެ މައްސަލަތައް ހައްލުކުރެވިގެން ނޫނީ ޤައުމު ތަރައްޤީވާކަށް ނުހިނގާނެ. ބޭރު ފައިސާއަށް ބަރޯސާވެރިކަމުގައި ބޭރު ފައިސާގެ މައްސަލަތަކަށް ބޭރު އެހާމެ މައްސަލަތަކާއި ގޮތުގައި މި އޮތީ. އެ މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށްޓަކައި ފެށޭ އަދުލުއިންސާފުން އެބަޖެހޭ ސަރުކާރުން ބޭނުމާ ގުޅިގެން ވިޔަނަކަ ފިހާރަވެރިކަމާއި އަގަށް. އިޤްތިޞާދީ ބަހުސް؛ ދިވެހިރާއްޖެ ހިމެނިގެން މި ދަނީ، މެދު ދުނިޔޭގައި އުފައްދާ ހުރިހާ އެއްޗެއް އެތެރެކުރަންޖެހޭ ފައިސާގެ ގޮތުގައި. ދުނިޔޭގައި ކުރިއަރަމުންދާ ގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ޑޮލަރު ލިބެންޖެހޭ ސަލާމަތް ނެތް. ބަޖެޓަށް، އަދިވެސް ލޯނުތަކުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުމާ ކޮންމެ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެބަ އިމްޕޯޓުކުރަން. ދިރިއުޅުމުގެ ހުރިހާ ދާއިރާއެއްގައި ވެސް އިމްޕޯޓު ކުރެވޭ ކަރަންސީ ޑޮލަރު ހަރަދުކުރަންޖެހޭ. އެ ބަޖެޓް ދިރިއުޅުމުގައި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ކުރިއަރުވާ އެއްޗެއް ނުވަތަ އިންޑަސްޓްރީއެއް އެއްވެސް ދާއިރާއެއްގައި ބިނާކުރެވިފައި ނުވާތީ. އަދިވެސް ދިވެހިރާއްޖެ ފަތުރުވެރިކަމާއި މަސްވެރިކަމުގެ އިތުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީއެއް ނެތް. އެއްވެސް ދާއިރާއެއްގައި ދިވެހިރާއްޖެ ބިނާކޮށްފައެއް ނުވޭ. މި ދައުރުގައި ބޭރު ފައިސާ ލިބޭނެ ގޮތް އަދިވެސް ކުޑަ. ބޭރު ފައިސާ ލިބޭނެ ކަންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބިނާކުރުމަށް ސަރުކާރުން އެބަ މަސައްކަތްކުރެވޭ. ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ކުރިއަރުވާ އިންޑަސްޓްރީތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާއިމުކުރަން ފަށައިގެން ބޭރު ފައިސާ އަށް ބަރޯސާވެރިވާ ދާއިރާތައް ކުޑަކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ބިނާކުރުމަށް ފެށޭނީ. އެކަމަށްޓަކައި ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކުރުމަށް އިސްކަން ދޭން. މި ފިޔަވަޅުތައް އަޅައިގެން ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކޮށް ދިވެހިރާއްޖެ އިތުރު ޕްރޮޑަކްޓިވް ރަށްގައި ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކޮށްފައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިންވެސްޓްމަންޓް އިތުރުކުރެވޭނެ ގޮތް ދިރާސާކުރަން. އަދި އެއްވެސް ދާއިރާއެއްގައި ބިނާކުރެވޭ މަސައްކަތެއް ނުކުރެވޭ ދަނޑުވެރިކަމަށް އިމްކާނާ ހުރި ދާއިރާތަކުގައި ބިނާކުރުމަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް ނިންމަވައިފި.

ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކުރުމަށް ދަނޑުވެރިކަމާއި ދިވެހިރާއްޖެ ގެ ބޭރުން ގެނެވޭ އެއްޗެހި ކުޑަކުރުމާއި، މިއަދު ޤައުމުގެ ހާލަތު ބަލައިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކުރެވޭނެ ގޮތުގެ ހުށަހެޅުމެއް 2

ހުށަހެޅި ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކުރުމަށް މިކަމަށް ފާއިތުވި ދުވަސްވަރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކުރުމަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ނުކުރެވޭ. އެ އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާ ގެނައި ބަދަލެއް ނުފެނެ. ދަނޑުވެރިކަމުގެ ކުރިއެރުމަށް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު ބޮޑުކުރުމަށް ކުރެވޭނެ ކަންކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކުރުމާއި ގުޅިގެން މި ދަނީ، ދިވެހިރާއްޖެ ބޭރުން ގެނެވޭ އެއްޗެހީގެ އަގުތައް އުފުލިފައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕްރޮޑަކްޓިވިޓީ ބޮޑުކުރުމަށް ޓަކައި ޤައުމީ ވިސްނުމެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބައިވެރިވެވޭނެ ގޮތްތައް ދިރާސާކޮށް ހޯދުން އެއީ ދިރިއުޅުމުގެ ޢާއްމު ފެންވަރު ހުރި ޤައުމުގެ ދިރިއުޅުމާ ބެހޭ ގޮތުން ދަށުކުރެވޭ ބޭނުންތައް ދިރިއުޅުމާގެ ފަރާތްތަކަށް ހުޅުވާލެވޭ އިޤްތިޞާދު ބިނާކުރުމަށް ތަނަވަސްކުރެވޭނެ ދޮރު ފަތަޙަ. ޓަކައި ގުޅިގެން ކުރިއަށް ދާ ފަރާތްތައް އުފެއްދުން

އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ދަނޑުވެރިކަމާއި މަސްވެރިކަމާއި ޓޫރިޒަމަށް ކުރާ ހަރަދު އިތުރުކުރަން. އެ މަސައްކަތުގައި ރާއްޖޭގެ ގިނަ ރައްޔިތުންނަށް ޝާމިލުވެވޭން ގޮތަކަށް ބަޖެޓުން އެ މަސައްކަތްތަކަށް އެބަޖެހޭ. ހަމައެކަނި ރައްޔިތުންނަށް ދޫކޮށްލައިގެންނެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެކަމެއް ނުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކުރާ ހަރަދު މި ދެންނެވި ގޮތަށް ތަރުތީބުކޮށްގެން ޕީ.އެސް.އައި.ޕީ ޕްރޮޖެކްޓުތަކެއް ހިންގެން ދިޔައިމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިޤްތިޞާދު އަލުން އަނބުރާ ކޮޅަށް ޖެހިގެންނާނެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ފަހުގައި ކުރީގެ އިންތިޚާބު މިނިސްޓަރު ވާހަކަދައްކަން އޮތީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވާހަކަ މަސްދަރުތަކުން ދައުލަތަށް ނުކުންނަނިއަގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ހަރަދުތައް ހަރަކާތްތަކާއި ގައިދު ފުޅާވަމުންދާއިރު އިޤްތިޞާދީ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރަމުންދާއިރު ނުވާނެ. ހަމައެކަނި މަސްދަރުކަމަށް ކުރަމުންދާއިރު އެކަމަކީ ހަރަދުކުރުމުގެ މަސައްކަތާ ކުޅިވަރުގައި އޮތް. މިއަދު ދުއްވަނީ މި ޖަހަނީ ކާނުލާ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްލާމީ ސިޔާސަތުތަކާ ކުޅިވަރުކުރުމަށް އެބަހުރި މި ބާރުގައި ދުވަހުގައި ކިއުވާ. އެހެންވީމާ، އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން މި ދައުލަތުގައި ހިންގާފައިވާނެއް ވަގުތު ދިނުމަށް ކަންކަން އެބަހުރި. މި ވަގުތަކީ މި ދާއިރާގެ ކަންކަން ހިންގާފައިވާނެއް ވަގުތު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދަށް. މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކުރަން މި މައުޟޫޢުގައި ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދަންނަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްލާމުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ޖަވާބުދެއްވުމުން. އެއީ، ކަންކުރަންވީ ގޮތް ކޮބައިތޯ ސާފުވާން އެބަޖެހޭ. ކަންކުރަންވީ ގޮތް ދިއްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވި. މި މަޖިލީހުން ޕާސްކުރެވުނު ޤާނޫނުގައި ވަރަށް ގިނަ ވަގުތު ބޭނުންކުރެވޭތީ އިޤްތިޞާދީ ކާމިޔާބު ރިކަވަރީއަށް، ކަންކުރަންވީ ގޮތުގެ ރިޕޯޓެއް ސަރުކާރަށް ވާނީ ހުށަހަޅާފައި. ދެން ވިސްނަންވީ، މި ދައުލަތުގެ އުފެދިފައި އޮތީ ކިހިނެއްތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަޖިލީހަކީ އެއް ބާރު، ޖުޑީޝަރީއާ އަނެއް ބާރު، ވެރިކަންކުރާ އަނެއް ބާރުން. ޕާސްކުރާއިރު ބުނޭ ދުނިޔެ އެގޮތަކީ ހާލަތަކަށް އަޅާ ހަމަ ހާލަތެއް ހުރިހާ ކަމަކީ މިހާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ހާލަތުގައި މި ދައުލަތް ހިންގަނީ، ކުރިހިގެ ކޮންވެ ނަނީ ... ސަރުކާރު.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މަޖިލީސް ހުޅުވީ. މި މަޖިލީސް ހުޅުވާލައި އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހި ސަރުކާރަށް ކަންކުރަންވީ ގޮތް އަލިފުން ޤާއިމް އަސްގަނޑު އަސްގަނޑު. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަފުޅު އަލިއަޅުވާލުމަށް ފުރުޞަތު މި ދޭތެރޭގައި ފަސް. މި ތަޢުލީމީ ފަސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ނަގައިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ މައުލޫމާތު އެއްކޮށް ދަންނަވާލަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވޯޓަށް އައްސަވާއިރުގައި ވޯޓަށް އައްސަވާއިރު މި ފިޔަވަޅުވަނީ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭނެ، ކޮންމެ ވޯޓަކަށް އައްސަވާއިރު ފަސް. ކޮބައިތޯ މިގެ މާނައަކީ؟ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ފުރިހަމަ ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭނެ. މާލިއްޔަތު؛ ދައުލަތުގެ ހަރަދަށް ޖެންޑާވާ ގާނޫނުގެ (ހ)، (ށ)، (ބ) މި 3 އަކުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ބާރުން ރައްޔިތުންނަށް ދީފައި އޮތް ހަމައެކަނި ބާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރަށް ނިސްބަތްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އަޅުގަނޑު ގޮތް އިއްތިފާޤުވި، ތިމަންނަމެންނަށް، ތިމަންނައަށް ހިލާ ގޮތުގައި މާލީ ވަޒީރު ފެއިން ކޮށް ފަރުއްކާވެވިދާނެ. މިހާރު އެ ހުށައްވަނީ ޖެހިގެން ފަރުއްކާވުމަށް. ހިމާޔަ މި ބިނާނީ؟ ތިމަންނައަކަށް މި ވާހަކަ ދައްކާކަށް ނުކެރޭނެ. ސަރުކާރު މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި މިހިރީ. ފެއިން ކޮށް ފަރުއްކާވެވިދާނެ. އެ ހުށައެޅި ޖެހިގެން ފަރުއްކާވުމަށް. އެގޮތް މާލީ އަދި މިހާރުސާބަށް ކުރުމުން ވެއްޓެން މަޖިލީހާ؟ ބޭނުމެއް ކުރުމުގެ ކުރިން ޝޯދޭތަނުގައި ނިކުމެފައި. ޖެހިގެން ގޮތުގައި އަސްލު ބަލައި ކަންތައްތައް މި ފެނޭތޯ؟ ބައި ޑޮކިއުމެންޓަށް އައުގަޑަކު މި ފުރުސަތު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އިއްޔެ މެޖޯރިޓީ ބިލެއް، މިހާރު އަސްލު މަސްއަލައިގެ ދަޢުވާތަކުގެ އެމްޑީއެންއަށް 1.49 ބިލިއަން ރުފިޔާ. ދިވެހިރާއްޖެ؛ މާލީ ކޮމިޓީގެ! މަސައްކަތް. މި ފުރުސަތު ގޮތުގައި އެއް ބިލިއަން ރުފިޔާ. އެހެންވީމާ، މި ފުރުސަތުގައި ހަމައެކަނި ބޮޑު ނުވަތަ ރުފިޔާގެ ބަޔާން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރަނގަޅު މި ދަންނަވާލީ؟

ރިޕޯސަމުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ހަމަޖެހިގެން ސަލާމަތުން ރިޕޯޓް ފެނިގެން އުޅޭ. ބިލިއަން ރުފިޔާ އެކަން ހުންނާނީ ހަމަޖެހިގެން ސަލާމަތުން ރިޕޯޓުގައި. ދެން، ފޮޓޯ ނިސްބަތުގެ ޕްރޮޕޯސަލް، ހިސާބު އަދަދު އެހެން ޚަރަދުކުރެވޭ ރަނގަޅު ނުވާނެ.

މާލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 490 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތަފާސްހިސާބު މި އޮތީ. އެއީ ނިސްބަތުން ވަރަށް ކުޑަކޮށް އަދަދެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން އޮތީ ސުވާލަކީ މި ހިސާބުގައި ރައްޔިތުންގެ އަތުގައި އޮތް ބާރު، ހަމައެކަނި ބާރު މި މަޖިލީހުން އަދުގަދުވެގެން ހުށަހަޅާ ހޯދުން ކަނޑައަޅަނީ، މި 3 އަކުރުގައި ތަޢުރީފުކުރި ކޮން ބާރުތަކެއްތޯ؟ އެއީ 4

ބިލިއަން ރުފިޔާ މާލީ ވަސީލަތު ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް އުނބުރުމަށްޓަކައި. މީގެ ސަބަބުން ތަކެތީގެ އަގު ހުރުވެއްޖެތޯއޭ؟ ޖަމަލުކުރުންދިޔަ ގޮތް؛ މިދިޔަ އެއް އަހަރުގެ ތެރޭގައި ތަކެތީގެ އަގު ހުރުވެއްޖެތޯއޭ؟ އިތުރު ބަޔަކަށް ވަޒީފާ ލިބުނުތޯއޭ؟ އިތުރު ރިސޯޓުތަކެއް އޮޕަރޭޝަނަށް އައިއްސިތޯއޭ؟ ދަތުރުފަތުރަށް ލުއިކަމެއް އައިއްސިތޯއޭ؟ ޕެންޝަނުގެ ހާލަތުގައި ކޮބާ މެނޭޖުކުރި ރަނގަޅަށްތޯއޭ؟ މިއީ ރައްޔިތުން އުފައްދާ ސުވާލު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ހާލަތުގައި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޒާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރީގެ އިޤްތިޞާދު މިނިސްޓަރު މިހާރު ބޭރު ގޮތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އުފާވި، މިކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދި ވިދާޅުވާ ގޮތަށް މި މާއްދާގައި އިސްތިސްނާކޮށް ދެން ރަނގަޅުކުރެވޭނެ ވަރަށް މުޅި ފުރިހަމައަށް ދައްކަވައިދެއްވުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މާއްދާގައި ސަސްޕެންޝަންކުރުމަށްފަހު ކުރަން މި އުޅޭ ކަންތައް އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. ސަރުކާރުން ކޮންކަމެއް ކުރަނީތޯ މި އުޅެނީ؟ އިއްޔެ އަޅުގަނޑުމެން އިންޑިއާއިން، ސުކޫކުން ލިބުނު ވާހަކަ. 200 މިލިއަން އެމެރިކާ ޑޮލަރުގެ ސުކޫކުން ލިބުނު، އަޅުގަނޑުމެން އަޅާފައި އެހެރަ 25 ބިލިޔަނުގެ ދަރަނިވެރިކަމަ ރަހުނުކޮށްފަ. އެއީ އަނެއްކާ ގަވަރމަންޓުކަން 3 ނުވަތަ 4 ބިލިއަނާ ރުފިޔާ. ފައިސާ އެބަލިބޭ. ދެން މި ސަސްޕެންޝަންކުރަނީ މިއީ 4 ބިލިއަން ރުފިޔާ އަސްލުގާ ދައްކަނީ ކޮންމެވަރަކަށްތޯ؟ އެ ވާހަކަތައް މާލީ ވަޒީރު ވިދާޅުވެދޭތޯ. އެ ދައްކަން ފައިސާ ބުނީ ޖެހުނު ގޮތެއްތޯ؟ އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑު އަނގަސްބޮންޑުތަކެ، އަޅުގަނޑު ވިސްނާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ގިނަ މި މަޖިލީހުން ޗެކްބުކެއް އިއްޒަތްތެރި

މެންބަރުން އަޅުގަނޑުމެން ގެންގޮސް ދީ ބޭނުންވަނީ ކޮއްވެގެންކަން. އެހެންނަމަވެސް، 65 މެންބަރުން ތިބެ، ކޮއްވެގެންތޯ އެ މަޖިލީހަށް ޖީބީޗީނުކުރުވިގެން މި އުޅެނީ؟ ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އެނގޭ ގިނަ މެންބަރުން މިއާ ދެކޮޅުވާކަން. އެހެންނަމަވެސް ސަރުކާރުން އަތްއަނބުރާލި ދިކަން ކުރަން ބޭނުންވެގެން އުޅެނީކަން. މާލީ ވަޒީރުގެ އިތުބާރު ނެތް ވާހަކަ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ. މާލީ ވަޒީރުގެ އިތުބާރު ނެތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ފުރަ ބަޖެޓްކަން ވަރަށް މުހިންމު ރަނގަޅު މާލީ ވަޒީރެއް. ވަރަށް މުހިންމު ރަނގަޅު އިޤްތިޞާދީ ވަޒީރެއް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ބަޖެޓުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ނިންމަވައިލެއްވީން އަޅުގަނޑު ވަގުތުކޮޅެއް އަރުވާނަން.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަސަން އަފީފުގެ؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން އަފީފުގެ ވާހަކަފުޅަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު. މި ކަމަށް ހުއްޓުމަ ކޮމިޓީއެއް ނަގައިގެން މި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިގެން އިންސާފުކުރުވެވޭނޭކަން އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފު.

ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް ވެސް ފުރުޞަތުދިނުމަށް މި އުޅެނީ، މި ކޮންޓްރެކްޓުން އިންޑިޔާއަށް ދޭހާވާ. ދައުލަތުގެ ހަރަދުން ޖިންސާވާ ގާނޫނުގެ (ހ)، (ށ)، (ބ) ސަބްސެކްޝަނުތަކުގައި އަސްލުކާވެސް އިތުރު އަހަރަކަށް ދައުލަތުން ސަރުކާރުން އެދުމުން އަންނާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ކިހާވަރެއްގެ މުހިންމު ކަމެއް ކަމާއި، މިކަމުގެ ކޮންޓްރެކްޓުން ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި ޢާއި މިންވަރު އަޅުގަނޑުމެންނަން ހިސާބުކުރުމާއި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ވާހަކަދައްކަނީ. މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ތެރޭގައި އެންމެ ނިކަމެތި މީހާ އަދި އެންމެ ތުއްތު ގޭ ކުއްޖާއިން ފެށިގެންގޮސް އެންމެ ހަރުދިޔާ، އެންމެ ދުވަސްވީ މީހާއާ ހަމައަށް، އެންމެ މުއްސަނދި މީހާއާ ހަމައަށް މި ބަލާއިރު، މިދެމެދުގައި ހިމެނިފައިވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކޮންޓްރެކްޓުންނަށް

އެބަހުރި. މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުވެސް ތަފުސީލުކޮށް ބޭނުންވޭ. ސަރުކާރުން މި ކުރަން އުޅޭ ކަންތައްތަކުގެ ތަފުސީލު މި މަޖިލީހާ ހިއްސާކުރަން، ރައްޔިތުންނާ ހިއްސާކުރަން އަޅުގަނޑުވެސް އެބަ ބޭނުންވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި މި ބުނަނީ، މަރުކަޒީ ބޭންކުން ދަރަންޏަށް ފައިސާ ނެގުން، ނުވަތަ ފައިސާ ޗާޕުކުރުމާ ގުޅޭ އެއް ސަސްޕެންޑުކުރުމަށް އެދޭ ޕްރިންޓް. (ށ) ގައި މި ބުނާ މާއްދާ އަޅުގަނޑު ބާރުއަޅަނީ. އެހެންކަމުން، ހުރަސް ކުރަން އެޅޭ ކަންތައްތައް ދިމާވި ރައްޔިތުންނަށް ސާފުވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިދިޔަ ފަހަރު ސަސްޕެންޑުކުރުމަށްފަހު އެބައި މިދިޔައިން ކުރިޔާ ބާރުކޮށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އެ ހަރަދުކުރި ގޮތުގެ ތަފުސީލުވެސް އަދިއަދާ ހަމައަށް ވެސް ގާނޫނުގެ ދަށުން މި އެނގެނީ. އެ ކަންތައްތައް ހާމަކުރެވޭ ކަންތައްތަކާއި ދިމާވާ ރައްޔިތުންނާ ހަމައަކުން މި އެނގެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ތަންކޮޅު ވާހަކަ ބާރަށް އަޅުގަނޑު ދައްކާ ވާހަކަތައް، ޕެންޖަމުގެ ތެރެއަށް ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން އެންމެ ބޮޑު ނިކަމެތިކަމާ އަދި އެއް ދައުރު؛ ޚިދުމަތް ދައުރުގެ ވާހަކަ. އެހެން ޖަވާބުދާރީވުން، އެ ދައުރުގައި މަސައްކަތްކުރި އެހެން ހަރުދަނާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހަރުދަނާކުރަން އެބަ ބުނެ ދެއްކުމަށް ހުށަހެޅި ގެންދަވާ ކަމަށް ދިން ދެވިފައިވާ ބޯޅަކީ؟ ދެއިތުރު ދިން ވާހަކަ އަޅުގަނޑު. ގަވާއިދާގެ މިހުންނަން އެކަށް ދެއިތުރު ދިން ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަން ތަފުސީލު ގޮތުގައި އެކަށަކުރައިމަ، ތަފުސީލު ގޮތުގައި. އެހެންނަމަވެސް، ތަފުސީލު ގޮތުގައި ވިސްނާލާފައިވާ މިހާރުގެ ނަގާފަ ނަމެ. ފުރިހަމަ މިހާރުގެ ނަން އެކިއެކި އަދަދަށް އަޅުގަނޑުމެންނަން ހަމައަށް ހިއްސާކޮށްދީފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން މި އެނގޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި އެނގޭ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދިން ދެއިތުރު ތަފުސީލުތަކުގެ މި މަޖިލީހާ ހިއްސާކޮށްދީފައިވާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަސްލަހަތަކަށް އެ ހާލަތުގައި ދިޔަ ބެލެނި ގޮތުން ރައްޔިތުންގެ ބަރާބަރު ނުކުތާތަކުގެ ސަރުކާރަށް. މި ބުނަނީ، އެކަމަކު ދިމާވެފައިވާ ރިޕޯޓު ވާހަކަ. ރައްޔިތުންގެ ތަފުސީލު ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފަހުރެއް ރައްޔިތުންނާ ވާހަކަ، ވިލާގެލާފައި އެކަމުގެ ތަފުސީލު ދެއިތުރު ގޮތް ހުށަހެޅި ވާހަކަ އިއްޒަތްތެރި ތަރައްގީގެ ވިސްނުމަކީ ވިސްނާލާފައި ގޮތުގައި. އެހެންނަމަވެސް، ކުރުކޮށް ތަފުސީލު ގޮތުގައި ދޯގުޅުމަށް؟ މިއީ އެންމެ ޖަވާބެއް ކަމެއް. މިއީ ސިއްރުކުރި ބޮޑުތަނެއް ކަމެއް ނޫން. ދެ ފުރަ ހުރިހާ ގޮތަށް އަދި ސަރުކާރެއް މިއީ. ދެ ފުރަ ހުރިހާ ގޮތަށް ނިމިގެން ދެފުށް ދޭތެރޭ. ސިއްރު ގޮތުގައި ބޮޑުކަމުގައި ވޭތުވީ، ރައްޔިތުން ބަޔަކުވެސް ސަރުކާރަކަށް ވެރިކަން ރިޕޯޓުކުރަން ގޮތަށް. އެކަން އަޅުގަނޑުމެން މާލީ ގޮތުގައި ތަފުސީލުކުރެވުން މި އެނގޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރަކަށް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ އެކަން ޤާނޫނީގޮތެއް، ސަރުކާރަށް ބޭނުންވާ އެކަން ޤާނޫނީގޮތެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި މާއްދާގެ (ރ)ގައި މި ބުނަނީ، ދައުލަތުގެ ދަރަނިޖެ ދުވާ ބަޔާން މި އެންމެ. މި މާއްދާގައި އެބަބުނޭ، މި މާއްދާގައި ބުނަނީ؛ 2016 ވަނަ އަހަރު ޖަނަވަރީ 1 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ދައުލަތުގެ ދަރަނި ނަގަންވާނީ ތަރައްގީގެ މަޝްރޫޢުތަކާއި އުފެއްދުންތެރިކަން އިތުރުކުރުވާނެ ވަސީލަތެއް ހޯދުމަށް ކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް. އެކަމަށް ކަމަށް. މި ނަގަނީ ސަރުކާރުގެ

ނުކުތެރިގެން، ރައްޔިތުން ކާންބޯންކުރާ މަސައްކަތްތަކަށް ފުރުސަތު ހޯދައިނުދީގެން ސަރުކާރުން ރައްޔިތުން ބަނދެލަން ޖެއްސަމުންދާތީވެ. އެކަންކަން ފޫބައްދަރަންވެގެން އަނެއްކާވެސް ފައިސާ ޗާޕުކުރަން ކުރާ ކަމެއް މިއީ. ރައްޔިތުން ދަރަނިވެރިކުރުވަން ކުރާ ކަމެއް މިއީ. މީގެ ސަބަބުން ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ފައިސާގެ އަގު ވެއްޓިގެން މި ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މުޅި ދުނިޔޭގައި މިއަދު ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް މަލާމާތްކުރަމުން އެ ގެންދަނީ. ކީއްވެގެންތޯ؟ މިއަދު އެއީ ސަރުކާރުގެ ނާޤާބިލުކަމުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާނަށް ގެންނަންޖެހޭން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާނަށް ގެންނަންޖެހޭން މީގެ އެންމެ ފުރަތަމަ މަޝްވަރާގައި ވާހަކަދައްކަމުންދިޔައިރު އެމް.އެމް.އޭ ގަވަރުނަރު މި ތަނަށް ވަޑައިގެން ދައްކަވާ ވާހަކަ. ތިމަންނާ ނުކުރާނަން ކަމަކާ މިއީ ފައިސާ ޗާޕުކުރުން. އާޚިރުގައި ނިމިގެންދިޔައީ ކިހިނެއްތޯ؟ އެ މަސިނުކުރާން ވިދާޅުވި ބަޔޭ ވާހަކައާތީ. އެހެންނަމަވެސް، ނިމިގެންދިޔައީ ބާކީ ހަމަ ދިމާވެދިޔައީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެނަށް ނޫނީ ކީއްވެގެން ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސަކަށް ސާފުކޮށްދެއްވުން ބޭނުންވޭ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަރިހުން ވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ކީއްވެގެންތޯ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްހާމް ޙަސަން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އާދެ! އަޅުގަނޑު ގަވާއިދާ ގޮތުގައި މި ތަނުގައި ބުނެފައިވާ ވާހަކަދެއްކުމުގެ ކުރިއަށް ކަމެއް. އެގޮތުން، މި އޮތީ އިނގޭތޯ ދައުލަތުގެ ގަވާއިދުތަކުގެ ސަފްޙާގައި މި އޮތީ ދައުލަތުގެ 32 މިލިއަން 519 މިލިއަން ރުފިޔާ ދިން ވާހަކަ އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެ ޖަލްސާގެ އެދި ދުވެލިޔާވާކަމުގައި ވާނަމަ، އެއީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކުރާނެ ކަމެއް. ދިވެހި ޤާނޫނު ރައްޔިތަކު ވެސް އުފާކުރާނެ. އެއީ ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން ކަމެއް ޤާނޫނީގޮތުގައި އެކަށަވަރުގައި ވާނަމަ އޭގެ އުފާ އަޅުގަނޑުމެން ލިބިގަންނާނަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ޖަލްސާ ދެވޭނީ ކަލިކަމުން، ޤާނޫނީއަސާސީގެ ވަނަވަނަ މާއްދާގައި ޙައްޤުތައް ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ. އޭގެ ތަފްސީލުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނެރެވޭނެ ވާހަކަ.

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްދޭން ބޭނުން، މިއަދު ޕާލިމެންޓް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިކަމުގައި ހަދަ ވި ހުށަހެޅީ؟ ހަމަ ތަނަވަސްކަން ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިއަދުން ވިދާޅުވި، މިއީ ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. މިއަދު ފައިސާއެއް މިނިސްޓަރު އިތުބާރު ނެތީމާ؟ އަޅުގަނޑުމެން މި އެދެނީ މި ތަނުގައި މިކަމާ ގުޅޭ ބަހުސްގައި އެމް.ޑީ.ޕީ ޑިމޮކްރެޓިކް ބައިވެރިވާނެ. ޕާލިމެންޓަރީ އަޅުގަނޑު މި ހިތްޕުޅައަރާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގެ ވަރަކަށް، ރައީސް ނާޒިމުގެ ތަރައްޤީގެ ވަރަކަށް، އަ ބާރުލުން މި ތަނުގައި މި ދައްކަވަނީ، އަ ބާރުލުން އަމިއްލަވަނީ ކުރަން ހުރި ވަރަކަށް ހުރިބައިވެރިވެ. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފަށް. ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހާރު ވާހަކަދައްކަވަމުން މި ދާ، މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ، ދައުލަތުގެ އޭ.ޓީ، މަޖިލީހުން އެޕްރޫވްކޮށްފައިވާ އޭ.ޓީ އިތުރު 12 ވަނަ އިތުރުކޮށްދިނުމަށް ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީ؛ އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ހަޤީޤަތަކީ، މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮވިޑުގެ ބަލި ފެތުރުން ރާއްޖޭގައި އައިއިރުގައި އަދި ރާއްޖެއަށް އެ ބަލި ނާންނާނެހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރާއްޖެއިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން މިކަމަށް ތައްޔާރުވުމުގައި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ދިމާ ބަރުލަމާނާއި، ހިތްވަރުގައި އުފުލާފައިވާ ނާޒާނުކާމާއި، އަދި މިހާ ކުރިން ސަރުކާރު ތައްޔާރުވުމުގެ ފުރުޞަތު، ހަރަދުކުރުން ތައްޔާރުވުމުގެ ކުރިން ހަރަދުތަކެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން، މި ބަލި ރާއްޖެއަށް އައިސް އެއްވެސް ފުރަތަމަ މީހާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ނިކަމެތިވެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖާގައިރު ބޮޑުން ދިޔައީ ޖާގައިރުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތައްޔާރުވުމުގެ ކުރިން. އެއީ ޙާޟިރު ހިމާޔަތްކުރުން ޖާގައިރު ފެށޭ މި ސަރަޙައްދު ހިސާބުތަކުގައި ބަޔާންކޮށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ އިއްޒަތްތެރި ޑޮކްޓަރު ފަރުވާދޭން މިނިސްޓަރު ހިސާބުގައި ސަރުކާރު ނިކަމެތިކަމުގެ ދުވަސްތަކަށް. ހަރަދުކުރަންޖެހުމަށް،

ރާއްޖެއަށް ފައިސާ ވަންނާނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތި ދިޔަ ބަރަބޮޑު މަސް ދިޔައިރުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުޑް ސަޕްލައި
ސަޕްލާކުރުން ރަނގަޅަށް ހިފެހެއްޓެވިދެއްވި. އަވަށްޓެރި ޤައުމުތަކުން އެއަރކްރާފްޓުގައި ކާއެއްޗެހި ގެންނަންޖެހުނު.
ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ޤައުމުތައް ބަންދުވެފަ. އަޅުގަނޑުމެން ނަޖާތް ހިނގާފައިވީ އެ ހިސާބަށް. އެއީ ކިހާ ބޮޑު ކާމިޔާބު ދުނިޔެ
އެއީ ދަނޑުވެރިކަމޭ؟ މުޅި ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ޤައުމެއް ބަންދުކޮށްލައިގެން، ވައިގެ އުދުހޭ ހުރިހާ ފްލައިޓެއް ތިބީ
ޖައްސާލައި ބޮއްސާލައިގެން، އިންޑިޔާ ސަރުކާރުގައި ވަކިން މި އޮތް ދެ ރާސް ޖެހޭ ސަފުހާތަކާއި ރަށްތަކުގައި، ދުރުސަފަރު
ފަންސާސްކޮޅާ ރަށްތަކުގައި މުޅިން ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންވާ ކަހަލަ ބާޒާރާ ހަރުދަނާ ހުރިހާ ކަހަލަ ކޮންމެ ތަކެތި
ސަޕްލައިކުރުން ފޯރުކޮށްދެއްވި، މިއީ ދުނިޔޭގެ އެއްވަނަ ދަރަޖައިގެ ފޯރުކޮށްދިނުން ޑިޕްލޮމެސީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ރައްޔިތުން އިންޑިޔާއާ ދެމެދު ބަދަލުކުރުން ސަޕްލައިގެ ޒަރީޢާއިން ހިފެހެއްޓި، އިމަރޖެންސީ ޑިޕްލޮމަސީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ރައްޔިތުންގެ މަޢީޝަތަށް ރައްޔިތުން ފޯރުކޮށްދިނީ ވެސް ދުވަހަކު ވެސް ނުހުއްޓުވާ ބާއްވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ
މަޢީޝާތު ރައްކާތެރި ކުރުން ވާދަވެރި ދިރިއުޅުމުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ފުރިހަމަ އެއްބާރުލުމާއިއެކު، އެކަމަށް
ފާހަގަކުރަން ފުރުޞަތު ކަމަށް، އެކަން ރަނގަޅަށް ކުރިޔަށް ގެންދަވާ ދިވެހި ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޤްތިޞާދީ
ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުރުސަތު މިނިސްޓްރީން މި އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހަށް ރާއްޖޭގެ އާމްދަނީ މި ނިމިދިޔަ 12
މަހުގައި ހުރިހާ ކަމަކުން ތަފާތުގޮތަކަށް ގޮތުގެ ޓޫރިޒަމްގެ ބޭފުޅުން މި އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުގެ ވަރަށް ގިނަ ކުރީއިސްވެ
ހުސްވެގެންދިޔަ. އާމްދަނީ ވޭންގެ ސޮސައިޓީއަށް އެ ދުއްތުރު ޓޫރިޒަމްއަށް ވެސް ރައްޔިތުން ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ވެސް
ގޮތްތެރިކަން. އެހެންނަމަވެސް، ބޮޑުގޮތެއް ބަލައި ދަރަނި ދެއްކުމުގެ ބޭނުންކަމަށް ރާއްޖެއަށް އެކި ގޮތްގޮތުން ބޭނުން ފައިސާ
ދެއްވައި، އެމް.އެމް.އޭއިން އަޅުގަނޑުމެން މި އޭ.ޕީ.ކޭ ބަހަ ވަނީ އެ ބޯފުޅުން ބަރަށްބާރު. އެއީ އިންޓަނޭޝަނަލް ދަރަނީގެ
ގޮތުގައި މިކަން ވާނީ. އިންޓަރނޭޝަނަލް ރޭޓިންގް އެޖެންސީތަކުން ރާއްޖޭގެ ރާއްޖޭގެ ރަނގަޅު ރޭޓިންގްތަކުގެ މަޤާމުގައި
ކަމަށް ވިސްނާލާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގޮތްގޮތަށް. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ މިގޮތަށް މި ކަންކަން ވެސް ނިންމައިލިޔަ ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ، މިއީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެއަށް މިހާރު ފައިސާވިލުން
އަންނަމުންދިޔަ މަސްދުވަހަށް 12 ބިލިއަންގައި ވެސް އެއްވަރު ޑިމާންޑް ރާއްޖެއަށް ފައިސާވިލުން އައިސްފައިވާ
އަވަށްޓެރި އިންޑިއާއިން. ހަފްތާއަކު ތިންގުނަ ބޮޑުވެއްޖެ އެއަށް 17 ފްލައިޓް ރާއްޖެއަށް. އިންޑިއާގެ ތަފާތު
ސިޓީތަކުން ހަފްތާއަކު ރާއްޖެއަށް 17 ފްލައިޓުގައި ޓޫރިސްޓުން އެބަ ދަތުރު، މިހާރު އަވަށްޓެރި އިންޑިއާއިން
ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބަރަކާތްތެރިވުމާ ހުއްޓެވި ސަލާމަތްވާލައި، ހުއްޓެވި އޭރުގެ ރައީސަކީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގޮވާލަން.
މިފަދަ ދަތުރު ރަނގަޅުކަމުގައި، މުޅި ދުނިޔެއަށް އަޅުގަނޑުމެން ރިކަވަރުވެއްޖެ، އިންޑިއާއިން، ތަފާތު
ސިޓީތަކުން ރާއްޖެއަށް މި ބާއްޖޭ ފަސޭހަ ދައުލަތުގެ ފުރުޞަތުތަކުގައި، ފަސޭހަ ދައުލަތުގެ ފުރުޞަތު މި އައުރުއާ ފްލައިޓްތަކަކީ
މިއީ ރާއްޖެއަށް ހަމަ ސިފަ އިޤްތިޞާދަށް ފުރުޞަތުތަކުގެ ފަހަރެއް ޓޫރިސްޓުން ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން

އިޤްތިޞާދީ ރަށެއް. ކަން މިހެން ހިނގަމުންދާއިރުގައި ވެސް އިންޑިއާގައި މި ވަގުތު ކޯވިޑު ފެތުރެމުންދާ ނިސްބަތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ޚަބަރުތަކުން ބަލާއިރުގައި މި ރިޕޯޓްގައި ވެސް އަދި ދުނިޔޭގެ ނިސްބަތުން ވެސް އެންމެ ބޮޑަށް ފެތުރޭ އެއް ޤައުމު. މި ރިޕޯޓްގައި އެންމެ ބޮޑަށް ފެތުރޭ، ބައެއް ދުވަސްދުވަހު 22000 އަށްވުރެ ގިނައިން އެބަ ބައެއް ސީރިއަސްކަމުގައި ފެތުރޭ. އެހެންކަމުންވާތީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ފަތުރުވެރިކަމުން މިހާރު މި ލިބެމުން އަންނަ އާމްދަނީއަށް ވަރަށް ބޮޑު ބުރުޒެއް އައުމަކީ ހަމަ ނައިސްނުވާނެ ކަމެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ފުރުޞަތު ދޭންޖެހޭ ކަންކަން ފުރުޞަތުދިނުމުގައި މިހާރު؛ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިންވެސް މި އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި މި އިޤްތިޞާދީ މަޖިލީހުގެ ރިޕޯޓަށް، ރައީސަށް ފުރިހަމަވެގެން މި އިޤްތިޞާދީއާއި، މި ހަމަޖައްސަވައިދެއްވި އެޖެ ފުރުސަތީ، އާދި އަހަރުން އިތުރު 12 މަހަށް އިޤްތިޞާދީ ރައީސްގެ ވިސްނުންފުޅާއި އިޤްތިޞާދީ ރައީސްގެ ހިދުމަތްތެރިކަމާއި އަދި މި ފުރުސަތުގެ ސަބަބުން މިކަން ގެންގުޅުއްވާފައި؛ ރަނގަޅަށް ގެންގުޅުއްވި ހުރި ކަމެއް ފާއިތުވި ދެކަން ފުރަގަސްކަން، މިއިން އަދި ގެސްޓްހަރު ކަމެއް ހިނގާފައި އޮތީވެ ބަލައި، އެއީ ގެސްޓްހަރު ހިނގާފައި އޮތީ ކަމެއް ފާއިތުވީމާ އުޅަނީ ރަނގަޅުކުރުމަށް ސަރުކާރަށް ދަފްތަރާ އެކިގައި ނަމަވެސް، މި ފާސްކުރެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު އެދެ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިޤްތިޞާދީ ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރު. އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުން؛ ދިހަ މެންބަރުން، ފުރަތަމަ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެން ތިއްބެވި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވައިފިން. އަދި ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރު ދެވަނަ ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވޭ. އަޅުގަނޑު އެ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރަށް ވެސް ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. މި ހުށަހެޅުމުގައި އޮތް މައްސަލައިގައި އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުން ފުންކޮށް ވިސްނަވައި ބަހުސްކުރައްވައިދީ. ދިހަ އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވައިގެންނާ ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތު މިހާރު ހުރި ގޮތް ދެނެގަތުމަކީ އަސާސީކަމެއް ބޭނުންތެރި ކަމެއްގެ ގޮތުގައި. މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީއަށް، އެ ބޭފުޅާގެ ހިސާބުތަކާއި، އަންދާޒާތަކާއި އަދި ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް އެކްޓް. އަދި އެ ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް ރެގިއުލޭޝަންއާ އެކު ރަނގަޅަށް ދެނެގަނެވިދާނެ. މި ބަޖެޓުގެ އަބަދުވެސް މަސްއޫލިއްޔަތުތައް، ޖެނެރަލް އެޕް، އެ ރިސޯޓުތައް، ޕަބްލިކް ފައިނޭންސް މުއައްސަސާތަށް ދަށުގައި ކޯން މިސްރާބަކަށް އަދި ކަނޑަނަކަށް އިތުބާރުކުރުން ހިންގަނީ އެކަމަކުނާ ރިސޯޓްތަކާއި، ޕަބްލިކް ފައިނޭންސްތައް ދެނެގަތުން. ކަރަބަ ގެއްލުމައި މަޑުޖެހިގެން މަނިކުފާނު ޕަބްލިކް (އެސް.އޯ.އީ)ތައް، ބޭނުންކޮށްގެން އަދި އަދިވެސް ވިޔަފާރިތަކުގައި އަދި އެހެންމެ ފާހަގަކުރާ ބައިގައި ކަޝްފްލޯއާ ހިނގާފައި ބޭނުންތެރިކަމެއްގެ ގޮތުގައި އިޤްތިޞާދީ މެންބަރުން ފަހަ ފާހަގަކުރައްވާނެ. 26 ވަނަ ދުވަހު ކުރީގައި ސަރުކާރުން މިކަމުގައި ޖަވާބު އެދުން

އެއީ ކުރަންވާނެ ވެސް ބޭނުންތެރިކަމެއް. ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތައް، ދައުލަތުގެ ރިސޯސްތަކަށް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީގެ ވެބްސައިޓުގައިވާ ރިސޯސްތަކަށް ބަލާލައިފިއްޔާމުން އެނިގިވަޑައިގަންނަވާނެ، 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީއާއި ފެބްރުއަރީ، މި ދެމަހުގައި ހިނގައިދިޔަ ހަރަދާއި ލިބުނު އާމްދަނީއާއި، އަދި މި 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ޖަނަވަރީ، ފެބްރުއަރީގައި ލިބުނު އާމްދަނީ އައްޑަބަލާއިރު އާމްދަނީ އެތައް ގުނައަކުން ދަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ އާމްދަނީއެއް އަދި އަރައި ހަމައެއްނުވޭ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޓްރެޜަރީގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ފައިސާ ދައްކާނީ މި ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން އަދި މި މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމުގައި ވިއަސް ވެސް، ފިނޭންސްގެ ރިސޯސަސް ފެންނަ ގޮތުގައި އެއީ އެ މިނިސްޓްރީއަށް ކުރެވޭނެ ވަރަށް ދަތި ކަމަކަށް ވާނެ. ކުރެވެން އޮތް ކަމަކަށް ވެސް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން ފުރިހަމު، ބަޖެޓުގައި މިނިސްޓަރ އޮފް ފިނޭންސް މި ފައިސާއާ ގުޅޭ ގޮތުން އަމަލުކުރަމުން ނިންމަވާފައިވާ ގޮތެއް. މި ކަމަކީ ދިރާސާއެއް ބޭނުންވާ ކަމެއް. ދެން މި ދިރާސާކުރަން ހަމަގައި ކޮންބަޔަކަށްގައިތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެބަ ވިދާޅުވޭ އެތައް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަކަށް، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި މިކަން އެންމެ ފުރިހަމައަށް ހިންގަން ދަތިވެފައިވާނީ، އެ ކޮމިޓީގައި އެކި ދާއިރާތަކުގެ މާހިރުންނާއި ނުވަތަ ކަންކަން ދަނާ ބޭފުޅުން ހިމެނިފައިނުވާތީވުމުންނާއި އަދި އެ ކޮމިޓީއަށް މަސައްކަތް މިޒާރާތުގައި ހިންގޭފައިވާ ގޮތުން މިފަދަ ފުރިހަމަ މަސައްކަތްތައް؛ މިއީ ގަވާއިދު މަސައްކަތްތަކުގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. އަދި މިގެ ކޮމިޓީގައި މި މަސައްކަތް ކޮށްފައިވާނީ ފުރި މަޖިލީހުގެ ތަފުސީލުގައި. ކޮމިޓީއެއް ފުރިހަމަކުރެވިފައެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ފުރި މަޖިލީހުގެ ތަފުސީލުން އެހެން ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވައިލައި މި މަސައްކަތް ޙަވާލުކުރަން ކަނޑު ނިންމަވައި، ސަރުކާރަށް މި މަޖިލީހުން ދޭން އޮތް ވަޒީރާ އެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގައި ގޮތެއް ނިންމުމަކީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާގޮތުގައި ބޭނުންތެރިކަމެއް. އަޅުގަނޑު ގަސްތުކުރަނީ މިއަދު މި މަޖިލީހަށް ގެނައި ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ކުރަން. އެހެންވީމާ ފާސްވާ ގޮތެއްގެ މަޖިލީހަށް މި މަޖިލީހަށް އެކަމަށް ކުރިއަށްގެންދާ ނިންމުމަށް. ދެވަނަ ފުރުސަތަކުން އެދިވަޑައިގަންނަވާ ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުސަތު ދެއްވުމަށް މި މަޖިލީހުގެ ބަރުސާ ނިމުނީ. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެވަނަ ފުރުސަތަކަށް ހަމަ މި އެދުނީ ރައްޔިތުންނަށް އެކި ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އިދިކޮޅު ޖަލްސާތަކުން ވާހަކަދައްކާކަމުން ދެކެން. އަޅުގަނޑު ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި މި ދެކެވޭ ވާހަކަތަކަށް ބަލާ ވާހަކަތަކަށް ވަރަށް ބޮޑަށް. ރައްޔިތުންނަށް، އަދި ކުރަންވާނެ ސަރުކާރު ދެކެވޭގައި، ސަރުކާރުގެ އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްތެރިކަމުގައި ވިޔަސް ވެސް، އަދި މައްސަލަ ރައްޔިތުން

ހިއްސާކުރުމަކީ، މިސާލަކަށް އެ ބާރުގެން ހޮސްޕިޓަލެއްގެން ނިސްބަތްވާ ރަށް، މިސާލަކަށް ދެންމެ ވާހަކަދެއްކި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ގދ. ފަރެސްމާތޮޑާ؛ އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކުރައްވާ ގޮތުގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް އެހީތެރިކަމެއް މި ސަރުކާރުން އެ ރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް ދޫކުރެއްވި ނޫން. ދެން އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ނަގާފައި ފާހަގަކުރެއްވިއިރުގައި ކުޅެ ގޮތުގައި ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ވެސް ފާހަގަކުރަން. ހުރި 32 މިލިއަން 519 ހާސް ނުވަތަ ފަސް ތަރުކަ 19 ހާސް މި އޮންނަނީ ދޫކުރީ. ދެން އެސް.އޯ.ޕީ ޓާރުގެ ގޮތުގައި ދޫ ފައިސާއަކަށް 5.1 މިލިއަން އެބަ އޮތް ދޫކުރީ. ކަރަންޓުގެ ސަބްސިޑީގެ ގޮތުގައި ފަސް މިލިއަން އެބަޖެހޭ ޚަރަދުކުރެވޭ. ދުވަހަކު ގިނަ. ފަރުސާވާޒާތަކަށް ސަރުކާރުން 82 މިލިއަން. މިއީ ގަވާއިދުން ކޮޅި ޓެކްސްފަސް ކުރާ ޖަޒީރާގައި ހިއްސާކުރުމުން އަންނަ މަޢުލޫމާތު. ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރައްވާފައިވަނީ ބޯހިން ލ. މާވަށް. މާވަށް ހުރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސަޢީދު އެ ބަރަކާތް ނިސްބަތްވާ ރަށް. އެ ރަށުގައި މިލިއަން 48 މިލިއަން، ހަމަ ބަޔަކަ ސަބްސިޑީ ވަން ހާއަށް ދޫކުރިއްވާ. އަދި މިލިއަން އެސް.އޯ.ޕީ ޓާރުގެ ގޮތުގައި ހަމަ ބައްޔަ ދޫކުރެއްވި. ކަރަންޓު ސަބްސިޑީގެ ގޮތުގައި 3.9 މިލިއަން ޚަރަދުކުރެވިފައިވޭ. ދުވަހަކު 58 މިލިއަން މި ރަށަށް ޚަރަދުކުރެވިފައިވޭ. ދެން އަދި ހަމަ އެއްޗެހިތަކައި، ދެން ޅ. ނައިފަރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ވަރަށް އަޑު ބާރުކޮށް ވާހަކަދައްކަވައިފި. އިންނަވާ ސަބްސިޑީގެ ގޮތުގައި 153 މިލިއަން 2.7 މިލިއަން ޚަރަދުކުރެވިފައިވޭ. ކަރަންޓު ސަބްސިޑީގެ ގޮތުގައި 24 މިލިއަން ޚަރަދުކުރެވިފައިވޭ. އެސް.އޯ.ޕީ ޓާރުގެ ގޮތުގައި 14 ފަރާތަކަށް 16 މިލިއަން ދޫކުރެއްވި. މިއީ ފޯކަސް އިނގޭތޯ. މިއީ ހަމަ ބަޖެޓް ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އެ ބާރުގެން މިސާލަކަށް ސަރުކާރުގެ އަމާޒަކީ މަސައްކަތްކުރަމުން ރާއްޖޭގެ ނިސްބަތްވާ ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުންނަށް މިދެމުން އުނދަގޫތަކާ ދިމާވެގެން ހުރި ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްތަކެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި އެ ބާރުގެން އަޅުގަނޑު ހިތަށް ކުޅެ ވެސް ޔޫޓިލިޓީ ސަބްސިޑީގެ ގޮތުގައި، އެ ފުރުސަތު ވާހަކަދައްކާ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ގަސްދު ނުކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން. އެ ރަށްރަށުގެ ރައްޔިތުން ވަރަށް ފުރިހަމަ ވިސްނަވާލާނެތީ ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ކޮންމެ ފުރުސަތެއް ގޮތަކާ ކަނޑައެޅިކަން. އަދި މިއަދު މި ހުޅުވާލެވިފައިވާ ކަން، ޖީއެންއެސް މިނިސްޓަރީން އުފެއްދޭ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުގެ ނުވަތަ 12 މަސްދުވަހަށް މިކަން ކުރާކޮށްދިނުމަށް ކަމަށް ވާނަމަ، ވަރަށް ބޮޑު އުނދަގޫތަކާ ކުރިމަތިވާނެ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިހާ މަޖިލީހަށް ކޮމިޓީއަކަށް ގޮސްގެން ވެސް މި މައްސަލަ އަވަހަށް ނިންމުމަށް ކުރެވެންވާނެ ފުރުސަތު ކަމެއް. ސަރުކާރަށް އުނދަގޫވާނެ ގޮތަށް މިކަން ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑުގެން މިއަދު ކުރަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުގެ ޖިންސާއަށްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާލަން، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ވޯޓު އިޢުލާނުކުރުމާއި މިއަދު 1:30 ގައި ބާއްވާނެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުން، 2021 ވަނަ އަހަރަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ޓޫރިސްޓް ޖީއެސްޓީ އަނބުރާ ދައްކަން ހަމަޖެހިފައިވާ ނުވަތަ ސަރުކާރުން ހަރަދުކުރުމަށް އޮތީ 185.27 މިލިއަން ރުފިޔާ. 485 މިލިއަން ރުފިޔާ. އެހެންވީމާ، ސަރުކާރުން ނުކުމެ ގޮތުގައި މި ފަހަރު އަނބުރާ ދައްކަން ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައެއް ނުވޭ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބަޖެޓު ފާސްކޮށްދެއްވީ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އައްސަވާލެއްވި އެންމެ މުހިންމު ސުވާލަކީ، މި ފައިސާ ދެއްކުން ކިހިން މާލިއްޔަތުގައި ބަޖެޓުން ކުރީ އަހަރުތަކުގެ ބާކީ ބަޔާނާ ގުޅުވައިގެން.

6. އިބްތިދާއީ ބަހުސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި އެނބުރިގެން އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.1 އަށް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރީގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވިފައިވަނީ 29 މާރިޗު 2021 ގައި ބޭއްވުނު، 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ދައުރުގެ 23 ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވީ މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު. ބިލު ހުށަހަޅުއްވުމާއި އަދި ޖަވާބުދާރީވެވަޑައިގަތުމަށާއި، ފުރުޞަތު ވިދާޅުވުމަށް ޖުމްލަ 15 މިނެޓުގެ ފުރުޞަތު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ހިނގަމުންދާއިރު އެ 15 މިނެޓު އެކުގައި ނުވަތަ ބައިބައިކޮށް ބޭނުންކުރެއްވުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ލިބިވަޑައިގަންނަވާނެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ތަރުތީބުގައި ވިސްނުންފުޅު ދެއްވާ ކޮންމެ ފަރާތަކުން ވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ބިލުގައި ހުށަހަޅުއްވާ ކަމަށް އޮޅުވާ ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެން މިހާ މިއަދު ދިއްލުވާ ރިޕޯޓުން އެވޭލާ، ކާޑުފަދިނީ. މި ބިލުގެ ބަހުސް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައި ވަނީ ޖުމްލަ 4 ގަޑިއިރު. އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ދެގަޑިއިރު 24 މިނެޓު. ޕީ.ޕީ.އެމްއަށް 20 މިނެޓު. ޖުމްހޫރީ ޕާޓީއަށް 20 މިނެޓު. ޕީ.އެން.ސީއަށް 16 މިނެޓު. އެމް.ޑީ.އޭއަށް 14 މިނެޓު. ވަކި ޕާޓީއަކާ ނިސްބަތްނުވާ ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 4 މިނެޓު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަދޭނަން މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަތިވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ބިލު. ގާނޫނު 6/2013 (ކުޑަ އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލު ހުށަހަޅާ މައިގަނޑު ސަބަބު. އެންމެ ކުޑަ އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި މިހާރު އުފެދި ވިޔަފާރިތައް ބޭނުންކުރުމަށް ބަލާ މިންގަނޑުތަކަށް އިސްލާހުގެނެސް، ވިޔަފާރި ބޭނުންކުރުމުގައި ބޭންކުތަކުން އުސޫލުން އެކުލަވައިލުމަށާއި، އެންމެ ކުޑަ އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރީގެ ކަރުންސީއާ އެކުލަވިގެންވާ ގޮތަށް ގެންގުޅެން ޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމަށާއި، އެންމެ ކުޑަ އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ފަހި މާޙައުލެއް ގާއިމުކުރުމަށް ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުޑަ އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރީގެ ގާނޫނު)ގެ ދަށުން އެކަށައަޅާ ސިޔާސަތުތަކާއި، އެ ވިޔަފާރިތަކާ ގުޅޭ ޑޭޓާ ސަރުކާރުން ހިންގާ ޖަވާބުދާރުވުމަކާއި ހަރަކާތްތަކާއި ފިނޭންސިންގ، ރާވައި ހިންގުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގަބޫލުކުރާނެ އުފެއްދުންތެރިކަން، މިހާރު ހިނގަމުން އަދި ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައި އެ ކުންފުނީގެ ހަރަކާތްތައް ހިންގުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމަކާއި އެ ގާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމަށްޓަކައި މި ބިލު ހުށަހަޅައިފީމު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މައިގަނޑު ގޮތުގައި މި ބިލުގައި ހުރި މުހިންމު އިސްލާހުތައް ދަންނަވައިލާނަން. އެގޮތުން މި ގާނޫނުގެ ބޭނުމަކީ ވިޔަފާރި ބަހާލެވެނީ އަންނަނިވި ތިން ބަޔަކަށް. 1- އެންމެ ކުޑަ ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި، 2- ކުޑަ ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި، 3- މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި. (ނ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ މިންތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި މިންތަކަކަށް ވިޔަފާރިއެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނީ، އެ ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިމެނޭ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދާއި އަހަރަކަށް ލިބޭ އާމްދަނީގެ ޖުމްލަ އަދަދާއި އަހަރަކަށް ލިބޭ ސާފު ފައިދާގެ އަދަދަށެވެ. (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ މިންތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި މިންތަކެއްގެ ވިޔަފާރިއެއް ހިމެނުމުގައި ބަލާނީ، އަންނަނިވި ތަރުތީބުގައި ބަޔާންކުރާ މިންގަނޑުތަކުން އެ ވިޔަފާރިއެއް ނިސްބަތްވާ ވަކި މިންތަކަށެވެ. އެގޮތުން، ކުޑަ، އެންމެ ކުޑަ، އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިތައް ކަނޑައަޅާ މިންތަކުގެ ތާވަލު އަޅުގަނޑު ހިއްސާކޮށްލާނަން. އެންމެ ކުޑަ ވިޔަފާރީގެ މުވައްޒަފުންގެ އަދަދުގެ ގޮތުގައި މި ބަލަނީ ސީދާކޮށް ފުރިހަމަ ވަގުތު މުވައްޒަފުންނެވެ. ޖުމްލަ އާމްދަނީގެ 5 މިލިއަނާ ހަމައަށް. ސާފު ފައިދާ ނުވަތަ ނެޓް ޕްރޮފިޓް މި ބަލަނީ އަހަރެއްގެ މައްޗަށް 75 ހާސް. ކުޑަ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުގައި މި ބެލެނީ ހަ މުވައްޒަފުންނާ 30 މުވައްޒަފުންނާ ދޭތެރޭ އަދަދަކަށް. ޖުމްލަ އާމްދަނީ އަހަރެއްގެ މައްޗަށް ފަސް މިލިއަނުން ފެށިގެން ފަސް މިލިއަނާ ދޭތެރޭގައި. ނެޓް ޕްރޮފިޓް ހަތްދިހަ ފަސް ހާސް ފެށިގެން ހަތް ލައްކަ ފަންސާސް ހާސް ހަމައަށް. މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލާފައިވާގޮތުން މި ބަލަނީ، 31 މުވައްޒަފުންނާ 100 މުވައްޒަފުންނާ ހަމައަށް. ޖުމްލަ އާމްދަނީ ފަސް މިލިއަނުން 20 މިލިއަނާ ހަމައަށް. ސާފު ފައިދާ ނުވަތަ ނެޓް ޕްރޮފިޓް ހަތް ލައްކަ ފަންސާހުން ދެ މިލިއަނާ ހަމައަށް. ހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މި ގާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުމުން. (ބ)- ކުންފުނިތަކުގެ ޝެއާހޯލްޑަރުން ބަދަލުގައި

މިނިސްޓްރީން. ހަމައެއާއެކު، ބުނެވިދިޔަ ގާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން. އެންމެ ކުދި، އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރީގެ ކައުންސިލް އުފެއްދިގެންވަނީ އަންނަނިވި 14 މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެންމެ ފުރަތަމަ މި ކައުންސިލް ކުރިޔަށް އޮތް ގާނޫނުގައި މި އޮތީ 10 މެންބަރުންނަން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މި ވަނީ 14 މެންބަރުންނަށް އިތުރުކުރެވިފަ. އަދިގަނޑު މި ކައުންސިލް ހިމެނޭނެ ގޮތް ދަންނަވައިލާނަން. (ހ)- އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މިނިސްޓަރު. މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މިނިސްޓަރު. (ށ)- ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މިނިސްޓަރު. (ނ)- މާލީ ކަންކަމުގެ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މިނިސްޓަރު. (ރ)- އަންހެން ވިޔަފާރިވެރިންގެ ތެރެއިން އެ ދާއިރާގެ މަންދޫބެއް. (ބ)- މަސްވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިން އެ ދާއިރާގެ ސިވިލް ސޮސައިޓީގެ މަންދޫބެއް. (ޅ)- ދަނޑުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިން އެ ދާއިރާގެ ސިވިލް ސޮސައިޓީގެ މަންދޫބެއް. (ކ)- ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިން އެ ދާއިރާގެ ސިވިލް ސޮސައިޓީގެ މަންދޫބެއް. (އ)- އިންޝުއަރަންސް ކޯޕަރޭޝަން އަދި ބޭންކިންގެ ދާއިރާއިން އެ ދާއިރާގެ ސިވިލް ސޮސައިޓީގެ މަންދޫބެއް. (ވ)- އިމާރާތްކުރުމުގެ ދާއިރާއިން އެ ދާއިރާގެ ވެސް ހަމަ ސިވިލް ސޮސައިޓީގެ މަންދޫބެއް. އަދިގަނޑު މިހާރު މި ދަންނަވައިލީ އަލަށް އިތުރުކުރެވުނު މެންބަރުންނަން. (މ)- މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ފައިނޭންޝަލް ސެކްޓަރ، އެ ދާއިރާއިން އިސް އޮފިސަރެއް. (ފ)- މޯލްޑިވްސް އިންލެންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީގެ އިސް އޮފިސަރެއް. (ދ)- މި ގާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ ނުވަތަ ސީ.އީ.އޯ. (ތ)- ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ޚާއްޞަކޮށް މާލީ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް އުފައްދާފައިވާ އެސް.އެމް.އީ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (އެސް.ޑީ.އެފް.ސީ)ގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ ނުވަތަ އެތަނުގެ ސީ.އީ.އޯ. ޖުމްލަ 14 މެންބަރުންގެ މައްޗަށް މިހާރު ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ވިޔަފާރި ކައުންސިލް ހިމެނިގެން މި ދަނީ. ހަމަ އެއާއެކު އަދިގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މި ބިލުގައި ހުރި މައިގަނޑު އިސްލާހުތަކުގެ ތެރޭގައި، ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރި ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާ ކޮންމެ އަހަރަކު މަދުވެގެން އެއް ފަހަރު ބާއްވަން އޮތުމަން. ކުރިން މި އޮންނަނީ މަދުވެގެން އެއް އަހަރު ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާ ބާއްވަން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު މި ވަނީ ބަދަލުކުރެވިފައި، ކައުންސިލްގެ ޖަލްސާ ކޮންމެ މީލާދީ އަހަރެއް ކޮންމެ ކުއާޓަރެއްގައި މަދުވެގެން ދެ ފަހަރު ބާއްވަން ކަމަށް ވަނީ މި ގާނޫނުގައި ބަދަލުކުރެވިފަ. އަދިގަނޑު ގަވާއިދުގެ ތެރޭގައި އަހަރަކު އެއްފަހަރު ބާއްވަން އޮތް އެ ކައުންސިލްގެ ބައްދަލުވުން ކޮންމެ ކުއާޓަރެއްގައި ދެ ފަހަރު ބާއްވަންޖެހޭ ގޮތަށް ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ދިމާވާ މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް، އަދި އެކަންކަމަށް ހައްލު ހޯދުމަށް ގެނައުމުގައި މަސްލަހަތު ގިނަގިނައިން އިސްލާހުތަކާއި ގެނެވިގެންގޮސް ކަމުގައި އަދިގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ހަމަ އެއާއެކު،

ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން؛ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގަރާރު ނަންބަރު 3/2017، (20 މާރިޗު 2017) އިން އުފައްދާފައިވާ ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (ބީ.ސީ.ސީ)ގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ ބައްޔާކާރާ ގޮތުން އިސްލާހުކުރުން. މިގޮތުން، ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (ބީ.ސީ.ސީ)ގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އެސްއެމް ކުދިކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ތަރައްޤީކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، އެސްއެމް ކުދިކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކާއި ގުޅުންހުރި ވިޔަފާރިތަކާއި ހިންގުމަށް އާ ގޮތްތަކެއް ކުރިއަށްގެންދިއުން ބޭނުންވާނެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމާއި، އެސްއެމް ކުދިކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ކޮންފަރެންސްތައް މާލެ ފެއަރު ހިންގުން އިސްކޮލަރޝިޕްތަކަށް، ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ޚިދުމަތްތަކާއި މި ޕްރޮގްރާމް ހިންގުން ކަންކަން ހިފުން. ހަމަ އެހެންމެ، މި ޚިދުމަތް ގެންނަކަންތަކުގައި ބައިވެރިވުމަކީ ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު ފުޅާކުރުމާއި، ތީން މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އެސްއެމް ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ތަރައްޤީކުރުމަށް ހުޅުވާލެއްވުން މަޝްވަރާދިނުމުގެ، އަދި އިމްތިހާން ބޭނުންވާނެ މަޢުލޫމާތު ދިރާސާކުރުމުގެ އާއި ސަރުކާރުގެ ތަޖުރިބާތަކުގެ ބީ.ސީ.ސީން ގާއިމުކުރެވޭނެ ކަމަށްވާން ބޭނުންކޮށްދިން، މި ގޮތުގައި ފައިދާ ހުރި ފަރާތްތަކަށް އެންމެ ބޮޑަށް ބޭނުންވާ ސަރުކާރުން މިފަދަ ކަންކަމަށް ޚާއްޞަ ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދިނުން. އެއީ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގައި ތަޢުލީމީ ތަމްރީނު، އަދި އެ ފަރާތްތަކަށް ހިންގާ ހުނަރުތައް ކުރިއަރުވަން ނުވަތަ މަސައްކަތާއި ގުޅިގެން ކުރިއަށް ދާ ވިޔަފާރިތައް ކުރިއެރުވުން. ހަމަ އެހެންމެ، ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، ގާނޫނުގެ ދަށުން ފަރާތްތަކަށް ދޭ ފައިސާ ދެން ކޮންމެ ފަރާތަކުން ވެސް އެ ކަންކަމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް ދިނުމުގައި ކުދި ވިޔަފާރިތަކުން ތަރައްޤީވާނެ ގޮތުން، ޕްރޮގްރާމްތަކަކީ ސަރުކާރުން ހިންގުނު ފައިސާ 1.5 މިލިއަން. އެކަން މިހާރު މި ވަނީ ބަދަލުކުރެވިފަ. ވިޔަފާރިއަށް ދޭ ލޯނު ވައިސާގެ އަދަދު، އެންމެ ބޮޑު އަދަދަކީ 3 މިލިއަން ރުފިޔާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް، ގާނޫނަށް މިހާރު އެ ވަނީ އިސްލާހުގެނެސްފަ. އަދިވެސް ގަވާއިދާ ގުޅޭ ގޮތުން ފަސް ހަމަ ވަޒީފާ ހަމަޖެއްސުމާއި ދެން ވަނަ އިސްލާހު. ހަމަ އެހެންމެ، ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން؛ ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެސްއެމް ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކަށް ވަޒީފާ ދިނުމާއި، ވަޒީފާ އަދާކުރާމީ ދެވޭ ގޮތުން އިމްތިޔާޒުތަކާއި ޒަކާތު ޝަރުޠުތަކުގެ ބާބުތަކެއް އުސޫލުތައް ބާރުލުއްވާ، ގާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާ އުނިކޮށް އެ ގާނޫނަށް ވަނީ ބަދަލުގެނެސް އިސްލާހުގެނެސްފަ. އަދިވެސް ގާނޫނަށް ގެނެސްދިނުމަށް މިކަމުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ އުޖޫރަ ބަދަލުކުރެވޭނެ ކަމުގައި ލަފާދީގެން ބޭނުންވޭ. އިޤްތިޞާދީ ރައީސް؛ ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރީގެ ގާނޫނަށް އިސްލާހުގެނެސްފައިވާ ބިލެއް މި ވަޑައިގެން ދޫކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ ގޮތުން ސަރުކާރު ވެސް ބިލް ފާސްކުރެއްވުމަށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސިޔާސީ ކަމެއް. މިހާރުގެ އެ ހުރިހާ ކަމެއް

އެންމެ ބޮޑު ބަޖެޓުތަކުގެ ސަބަބުން، އަދި ދިމާވި އެންމެ ބޮޑު ތަޙައްދީތަކަށް. ހަމަ އެހާއިރަކު ދިވެހިރާއްޖެ ވެސް މި ވަނީ އެ ތަޙައްދީތަކުގެ ހިތްދަތިކަން އިޙުސާސްކުރަންޖެހިފަ. އުނިވެލަބޮޑުކަން ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު މިއަދު މި އޮތީ ވަރަށް ނާޒުކު ޙާލަތެއްގައި. ވަރަށް ހަރުކަށި ދަނޑިވަޅެއްގައި. އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖެ މި ވަނީ ހަމައެކަނި ރާއްޖޭގެ ޓޫރިޒަމް ކަރަންސީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ބޭރު އާމްދަނީގެ އެންމެ ބޮޑު އެއް ސޯސްއަކީ ޓޫރިޒަމް. 85% އަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭރު ކަރަންސީއަކީ ޓޫރިޒަމުން ލިބޭ ފައިސާއޭ ބެލެވޭ. އަޅުގަނޑު ހިތުން ތޮރަކަށްނުވާނެ. އެހެންކަމުން، މި ވަގުތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ ބިޑިކަން އިސްލާޙު ކުރަމުން ގެންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ރިޢާޔަތްކުރަން. ޓޫރިސްޓުން މިގޮތަށް ދަނޑިވަޅުތަކުގައި ކުރި ވިޔަފާރިވެރިންނަށް މިއަދު މިވީ ވަރަށް ހާލުގައި، ވަރަށް ނިކަމެތިކަން. އަޅުގަނޑު އެދެނީ ފެހިކަނޑުވާން ބޭނުން، ކޮންސްޓްރަކްޝަނަށް ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް، ބޯޓްސަޕްލާ ފަރާތްތަކަށް، ގެސްޓްހައުސް ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް، އަދި ދޯނި ދުއްވާ ދޯނިފަހަރު ގެންގުޅޭ ފަރާތްތަކާއި، ކަނޑުމަތީ ފިހާރަތަކާއި، މާޅޮތު ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް، އަދި ރިއަލްއެސްޓޭޓުގެ ގޮތުގައި އަދި ކާރު ވިޔަފާރިކުރާ ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް، އަދި ޓްރެވަލް އޭޖެންޓުންގެ މަސައްކަތްތެރިންނަށް އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް ވެސް ހަމަ މިހެން ބަލިކަށިކަމެއް ބަނދުކަމަށް، ކޮރޯނާވައިރަސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ރާއްޖޭގައި ބަޔަކު ނުކުރާ އަދި ދުނިޔޭގެ ވިޔަފާރިތަކަށް އަސަރުކޮށް ދިމާވި އެންމެ ބޮޑު އެއް ކަންޓްރޯލަކީ، ފަރިއްޔާތަކެއް. ކުރިޔަށް. ކުރިޔަށް ހިއްސާކުރަމުން ސަރުކާރުން ރާއްޖޭގައި މަސްލަޙަތު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފެހިކަނޑުވާން ބޭނުން، ކޮވިޑްގެ މި ހާލަތުގައި ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން ވަރަށް ގިނަ ދުވަސް ފިޔަވަޅުތައް ބާރުލުން ދިނުމަށް ނަގާފައި މިވޭ ފަރާތްތަކަށް ވެސް ވަނީ ދީފަ. އަދިވެސް ވަރަށް ގިނަ ދުވަސް އިންކަމް ޓެކްސްގެ އުސޫލުތަކާއި، އަދި އިންޓަރެސްޓް ފްރީ ލޯނު، ގްރޭސް ޕީރިއަޑު ދަރަނިވެރިން ދިނުމަށް މުއްދަތެއް ބަހައްޓާދިނުމާ ޖެހޭ ވެސް ވަނީ ފިޔަވަޅުއަޅައި ނިންމާލުމަށް ކަނޑައަޅާފައި މި ސަރުކާރުން ދެއްކި. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ސަރުކާރަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، އަދިވެސް، އަދިވެސް މި ހާލަތުގައި، ރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދު މިއަދު މި އޮތް ހާލަތުން، ޓޫރިސްޓުން ނުއައި އަދި ދެން ފެށިގެން ވިޔަފާރިތަކަށް؛ އެ ބޮޑުވެގެ ވިޔަފާރި އަޅުން ނަގައި ކަނޑައި ޖަހަމުންދާތީ، އަޅުން ފުރަމުންދާތީ، އެ ބޮޑުވުމުގެ އިންތިހާއަށް އެކަށީގެން ދަރަނިކަން. އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ޕްރޮވިޝަން ބޭންކުން އެންމެ މުހިންމު އެއް ދަރަނިތަކުގެ ބޮޑު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އެ ބޭފުޅުން އެ ފަރާތްތަކުން، ވިޔަފާރިތައް ހިންގުމަށް ދަރަނިވެ ހުރި ޤަރާރުތައް. އިންވެސްޓަރުންނާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކުތަކުގެ އެ ބޭންކުތަކުން ލޯނު ދޫކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ވެސް ކުރާ ބޭންކުތަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބޭންކުތަކުގައި ވާހަކަ ދައްކާ ޕްރޮވިޝަން އެ ބޭންކުތަކުން ބޭންކުތަކާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކުތަކުން. އެހެންނަމަވެސް، ބޭންކިންގ ސިސްޓަމް ހަރުދަނާ ބޮޑު ވަސީލަތެއް ގެންގުޅޭ. އަޅުގަނޑުމެން ވިޔަފާރިވެރިއާ ފަރާތްތަކަށް، ކުރިއަށް އަދި މުޅި ފަރާތްތަކުގެ ވިޔަފާރިވެރިޔާ ފަރާތްތަކަށް މިސާލަކަށް ފަދަ ކޮމްޕެނީތަކެއް، ދެން

ގޮތަކަށް ބޭންކުތަކުން އަދި ރާއްޖޭގެ ފައިނޭންސް އެހެން ފަރިމްތަކުން ވެސް، ލޯންތައް ދޫކުރާ ސޯސްތަކުން ވެސް މިހާރުވެސް ލިބޭ ގޮތުގައި އެބަޖެހޭ އެ ލޯންތައް ދޫކޮށް. އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން؛ އެ ލޯންތަކަށް އެޕްލައިކޮށްލުމުގައި އެ ޓޫރިޒަމްސެކްޓަރު، ބައެއް ފަހަރު އެބަ ދިމާވޭ؛ މިސާލަކަށް އެ ޕްރޮޖެކްޓްގެ ފިޒިބިލިޓީ އަޅުގަނޑުމެން މި ލޯނަކަށް އެޕްލައިކުރަނީ. އެ ހުށަހަޅާލާ އަދި ހަހެއްކަ މަސް ފަހުން ވެސް ބައެއް ފަހަރު އަދި ނުނިމޭ ލޯނުވާއިރު. އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބޭންކިންގެ ޕްރޮސެސް، ޓެކްނޮލޮޖީސްޓަން ވެރިފައިކުރުމުގެ ޕްރޮސެސް އެބަޖެހޭ ބަދަލުކުރަން، ލޯނަކަށް ބޭނުންކަން ޓެކްނިކަލްކޮށްގެން ނުވަތަ ޕްރޮޖެކްޓްތަކަށް ޕްރޮޕޯސަލް ހަދާފައި ހުށަހެޅުމާ އެ ޓެކްނިކަލްކޮށްގޮތް ފުރިހަމަވާ ނުންތޯ އެބަޖެހޭ ރަސްފީގެން 15 ދުވަސް ތެރޭގައި އަންގަން އެ ހުށަހަޅާ ފަރާތަކަށް. އޭގައި މަދުވެސް ކޮންމެހެން އެބަޖެހޭ އަންގަން. އެހެންނޫނިއްޔާ މި ދަނީ ބޮޑު ކަންތައްގަނޑެއްގެ ތެރޭގައި. އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުވާނެ މި ޕްރޮޖެކްޓްތައް ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަމެއް ނުވަތަ ޓޫރިޒަމްސެކްޓަރު ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އޭގެ ފުރުސަތު ދަން ރަށްތަކުގައި ލޯނަށް އެޕްލައިކުރާ ފަރާތަށް ކޮންމެވެސް ކަހަލަ މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅާ، އެ ލޯނު ލިބޭނެތޯ ނުލިބޭނެތޯ ވެސް. އެހެންނޫން، މިހާރު މި ވާ ގޮތަކީ އެ ލޯންތައް ބޭންކަށް ޓޫރިޒަމްސެކްޓަރު ހުށަހަޅާފައި އޮވޭ އަހަރުދުވަސް ފަހުން ވެސް އަބަދުވެސް އެއްޗެއް ނުދޭ. މިހެން މިކަން ވީމާ ވާ ގޮތަކީ، ވިޔަފާރީގެ ވަކި ހިސާބަކުން އޭނާ އިތުރަށް އިންވެސްޓްމަންޓު ކުރުމަށްޓަކައި، ވިޔަފާރި ފުޅާކުރުމަށްޓަކައި ބޭންކަށް ލޯނަށް އެޕްލައިކުރިޔަސް އެ ލޯނު ނުލިބި މާ ދިގުލައިގެންދާއިރު ދުށް އޭނާ ކުރަމުންދާ ވިޔަފާރި މި ޖެހުނީ އިސްތަ. ނުވަތަ އެ ވިޔަފާރި އެއްކޮށް މި ހުއްޓެނީ. އެހެންވީމާ، މިކަމުގެ ސަބަބުން ވަރަށް ގިނަ ވިޔަފާރިތަކަށް އިޤްތިޞާދީ ގެއްލުން، އެބަދޭ ގެއްލުންވަމުން. ހަމައެއާއެކު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން؛ ވަކި ހޮޓެލް ސަރަހައްދުތަކެއްގައި ކުރާ ކުދި ވިޔަފާރިތަކަށް އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ހޮޓެލް ހާލަތުތަކުގައި ލުއިތަކެއް ދޭން. އެގޮތުން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން، ހޮޓެލްތަކަށް އެމް.ޑީ.ޕީގެ ވަރަށް ބޮޑު ވަދުގެ އެއީ، ގެސްޓްހައުސްތަކަށް. އެހެންވެއްޖެއްނަމަވެސް، މަސްދުވަހުގެ ވިސްނުމުގެ ދަރުން ދުރު ދެފުށްގެ ބައްޔަކާއިގެ ބަދަލުގައި، ހޮޓެލްތަކުގެ ތަރައްޤީއަށް، އަތޮޅު ޖީބަށް، ބަޔާނުގެ މިހާރު ޖީބަށް ފައިސާގެ ދައުރުތައް ހުޅުވި އެއްވެ ބޮޑު އެއް ވަސީލަތަކީ، އެއްވެ ބޮޑު އިކޮނޮމީގެ ސްޓާފްއަކީ ހަމަގައިމު ވެސް މި ފަހުގެ ތަރައްޤީގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ތަޖުރިބާކުރި ގެސްޓްހައުސްގެ ވިޔަފާރި. އެހެންކަމުގައިވެސް، މި ކޮވިޑްގެ ހާލަތުގައި މިއަދު އެ ބޮޑުވުން އެޅުމުންދަނީ ވަރަށް ދަށް ހާލަތުގައި. އަދިވެސް ރަށްތަކުގައި ވަނަ ގެސްޓްހައުސްތައް ހިނގައިގެންނުދާތީ ނުވެތޭ. ލޯންތައް ލިބޭނީ ވާ ވަނަ ސެކްޝަންތައް ނޫނޭ. އެއީ ރާއްޖޭގައި މިހާރު އެސް.އެމް.އީ މި ދޫކުރާ ލޯންތަކުގައި އެ ބޮޑުވުންގެ ޕްރޮޖެކްޓް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސެކްޝަންގެ ގުޅިގެން ގޮތުން ބައެއް ގެސްޓްހައުސްތަކަށް ނޫޅޭ ލޯނަކަށް އެޕްލައިކުރެވޭކަށެއް. އެއީ ވަނަ ފަހަރަށް މި ހުސްނުވީ ނިމިދިޔަ އަހަރުގެ ސްކީމްއަށް ރިފައިނޭންސްކުރައި ލޯނު ދޭން. އެކަމަކު ބައެއް ގެސްޓްހައުސްތަކަށް މިވަގުތު ހިނގަމުންގެންދާ ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ނޫން. އެއީ މި

ކޮވިޑުގެ ހާލަތު އައިއިރުގައި އޭގެ އެއް އަހަރު ކުރިން ފުރިލައި ހުރި ގެސްޓްހައުސްތައް ވެސް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އެ ގެސްޓްހައުސްތައް އަލަށް ގެސްޓްހައުސް ހުޅުވައިގެން އެ ގެސްޓްހައުސްތަކުގެ ސްޓާފުން އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި ދާ ތަނަގު އަދަދެއް ނުނިކުމެވޭނެ. އެކަން އެނގިވަޑައިގެންނަވާނެ، މި ވިޔަފާރި ކުރާ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް ވެސް. އެހެންކަމުން، އެ ޓޫރިޒަމް ދާއިރާގައި ހަމައެކަނި ބަޖެޓުވި، ނިމިދިޔަ އަހަރުގެ ސްޓޭޓަސްއަކަށް ނުދެން. ޓެކްސްގެ އެސްޓިމޭޓް ބޭނުންކަމި ގެއްލުމުގެ ގޮތުގައި ބަޖެޓާއި ފުރުޞަތު، ވިޔަފާރި ހުރި، އަޑުހުރި، އިންޝުއަރެންސް ކޮންސޯޓިއަމްގައި ހުރި މުދަލާއި ބަޔަކުނާ އެއަށް ވެސް އެބަޖެހޭ ކޮންމެހެން ދޭން. ކޮރުނު މި ވިޔަފާރިތަކަށް ވެސް ބަދަލު ލިބިގެންދާނީ. އިޤްތިޞާދީ ތަރި ހާލަތުގައި. އެހެންނަމަވެސް، މި ހާލަތުގައި ޓޫރިޒަމްގެ އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކަށް އެއްވެސް ކަހަލަ އެއް ބަދަލެއް ކާރި އަދި މުޅި ފަންނުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ސަރުކާރުން ދިނުމަށް ވިސްނަވާނެ. އަޅުގަނޑު ހަމަ ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަޅުގަނޑު މި ބިލާ ބެހޭގޮތުން ސިޔާސީ ޕްރޮޕޯޒަލް ވިސްނުމަކީ އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ޤާނޫނު ކޮމިޓީގެ ހާލަތު، މި ހާލަތުގައި ދުވަސް ދެމެހެއްޓެވޭ ގޮތުން. އިޤްތިޞާދީ ވަރަށް ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް ވެސް ވާނެ. މި ސަރުކާރުން ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ހުރި ބަޔަކު ބިލުތަކާއި ވިޔަފާރިތަކާ ވާހަކަ ދައްކަމުން އައީ. އެހެންވީމާ، އެ ބަޔާނުގެ ވިސްނުންތައް އަދިވެސް ދާއިރާގެ ބަޔާނުގެ ވިސްނުމާ އެއްކޮށް މި ބިލު ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ، މިހެން ކުރި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް މިހަދު ރަނގަޅު ގޮތުގައި ޓެކްސް ޖަމާކުރަންޖެހޭ ހާލަތު ބަލައިލުމަށް ފުރުޞަތު ލިބިގެންދާނީ. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރިއްޔާ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ބިލުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު މި ނިމުނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގިވަޑައިގެންނެވިހެން، މެންދުރަށް ހުއްޓާލުމާ ދެމެދު މި ވަނީ މިނެޓުކޮޅެއް. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް. ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

<u>ހޮޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފެންވަރުގެ ވިޔަފާރިގެ ގާނޫނު)އަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިގެން ބަހުސްކުރެވުނު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދާއިރާގައި އަޅުގަނޑުގެ ވެސް ކަންބޮޑުވުން ދަންނަވައިލާނަން. ޚާއްޞަކޮށް ކުދި ވިޔަފާރި ސާފު ވެރިންގެ ފަރާތުން ވެސް ވާހަކަ ދައްކައިގެން ކުޑަކުދި ވިޔަފާރިތަކުގެ ކޮންމެ ރަށެއް، އަދި

ތިން މިލިއަނަށް ފައިދާ، ސާފު ފައިދާ އަހަރަކު އަންނަ ކުންފުނިތަކަށް ޑިސްޕިއުޓުގެ ވާހަކަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ކުރިންވެސް މި ގޮތުގެ ނަމަށް ބަލައިލިޔަސް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ސާފުކޮށް އެބަފެނޭ މިދެ ކުރިންވެސް ހަމަ ޑިސްޕިއުޓުވެފައި ހުރި އެއްޗެހިކަން. ދެން މި ޢިމާރާތްތަކަން ހެއްލަ އެޅިފައިވާ ހެއްލަ ޤާނޫނީތަކުގައި ފުރުޞަތުދިނުމުގެ ބޭނުމަކަށް ވެގެންދާނީ މިކަހަލަ، މިފަދަ ކޮންމެ ގޮތަކުން، ބިޑުގެ ޤަޟިއްޔާ ފުރުޞަތުދެމުންނެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ވިޔަފާރިތަކަށް ދިމާވެގެން މި އުޅޭ ކޮންކަހަލަ ކަމެއްތޯ؟ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ބަލައިލަންޖެހޭ ކަމެއް. ކޮބައިތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުދި ވިޔަފާރިތަކާއި، އަދި އެންމެ ކުދި ވިޔަފާރިތަކާއި، މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ދިމާވެގެން އުޅޭ މައްސަލައަކީ؟ ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ ވުޒާރާތަކުން؛ އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށްލާނަން. ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ ވުޒާރާތަކުން އާ ވިޔަފާރިތަކަށް ފުރުޞަތުދިނުމުގައި ހުރި ދަތިކަން. ހުއްދަތަކުގައި، މިހާރުގެ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ، ޑޮކިއުމެންޓު މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ދިމާވެފައި އޮތް އެއްވެސް ބޭނުމެއް ނެތް ކަމަށް. ގޮތްތަކެއް ފަސޭހަކުރުމުން ބަޔާނެއްގައި ނަމަވެސް، މިކަމުން އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައިވާންޖެހޭ ކަމެއް މިއީ ޑިޖިޓަލް މައްސަލަ. ޑިޖިޓަލް އަތައި ހަމައެކަނި އިންޓަނެޓް އެންމެ ބޮޑު. "ފޯނުގެ" އެ ވެރިޔަކު މިހާރު މަސްވެފައި އޮންނަ ފޯނެއް. އެ ވެރިޔަކު އެ ޑިޖިޓަލައިޒޭޝަނުގެ ދުނިޔޭގައި އެއްބައި އެއްވަރުކުރެވޭއިރު އޮތީ ފޯނެއް. ހުރިހާ ޑިޖިޓަލައިޒޭޝަން ހަލާކުވެފައި އެ ބޭނުންކުރާ ފަރުވާ ކުރެވޭ ކަމުގެ ނުހަމަވެފައި އިނަރު ފޯނެއް. އެހެންކަމުން، އެޕްލިކޭޝަނެއް ގޮތުގައި އިންސާނީ ހުރިހާ އެއްބައިވަންތަ ފަރާތަކަށް ކުރިއަރައިގެން އިންސާނަކަށް. އެކަމުގެ ވިޔަފާރި ޗެކް ބިލަށް ވަރު ހުށަހެޅޭ، އެކަށީގެން ހުރި ދަތި ހުރިހާ ކަމެއް ވެގެންދާތީވެ ވިޔަ ހަމަ ފޯނެގެނީ. ދެން ކޮންމެވެސް ނަމޫނާ ބަޔަކާ ދުނިޔެއަކަށް، ދާއިރާގެ ދެކޮޅަށް ދުނިޔޭގައި ވަރަށް ބަޔަކީ ބޮޑެތި އެއް އަދުރު މަތީ. އެބައި އަދިވެސް ވާހަކައިގައި މިފަދަ އެއްކޮށް މަތީ. ބަލާ! ފޯނެއްގެ ބޭނުންކުރާއިރު ޑިޖިޓަލައިޒް އެބައި ހަމަހަމަ ކަމަށް އެބައި ތިބީމަ ބޭނުންވާނީ އެޕްލިކޭޝަނެއް މިހާރު ވެސް ފޯނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ދަންނަވަނީ، ރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކާއި ކުންކުންނަށް ހިނގައިދާ ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރ ރަނގަޅަށް ހިނގައިގެންނެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ބޮޑަށްޓަކާ! މިހާރު އެމް.އައި.ބީ.ސީގެ ވާހަކަ.

އަޅުގަނޑުމެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ހަމަ މި މަޖިލީހަށް ވަކިން ސުލްޓާ އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، އެއީ ބޭނުންވާ ވާހަކަތަކުގެ ކުންފުނިތައް ނޫން. އެއީ ރައްޔިތުންނަށް ވަނީ ގެއްލުމެއް. މިހާރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، މި ރާއްޖޭގައި ހުރިހާ ޤައުމެއް، ގުޅުންހުރި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދު އަންނަނީ ހުރިހާ ޤައުމެއް ޤައުމެއްގެ الله އިރާދަކުރެއްވުން އެ އަންނަނީ ހަމަ ފުރާވަގެން. ހިސާބުތަކުގައި ފުރާވަގެން. ވ. އަތޮޅުގައި ވެސް ހަމަ ހިސާބުތަކުގައި އެ އަންނަނީ ހުރިހާ ޤައުމެއް. ހަމަ ގޮތަކަށް އިންނަ ތިން ކާބޯތަކެއް ހުއްޓެ ކާބޯތަކެއް ގެސްޓްހައުސް އަދިވެސް، އެ ގޮ ދުވަހަކުން ކަމުގެ އެއްކޮށް ކަރަޕްޝަން ހަމަ ދާރި ތިބުނު ވަރަށް، ޤައުމުގެ ދެކޮޅަށް ބަޔަކުވެފައިވާ މި އަދި. މިހާރު އެ

ޢާދީ ދުރިވަ. الله އިލާހަށްޓަކައި އެ އަންނަނީ އާގެ ވަސްތުއާއި ކަންކަން ބިލުގެން. ގެސްޓްހައުސްގެ ވިޔަފާރި އެއީ
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެހެން ސަރުކާރު އުފައްދާފައިވާ ކުންފުނިތަކަށް ދާ؛ ބައެއް ހަރުކާތްތެރިވަން އުޅެނީ ހަރުކާތްތެރިވާ ކަނޑައެޅޭ
ރާއްޖޭގައި އެ ކަންކަން ކުރާ ވިޔަފާރިތަކެއް ހިނގާ ފަރާތްތަކަށް އެބަ ހިނގާ. އެމް.އައި.ޖީ.ސީގެ ފަހަކަ އަޅުގަނޑު މި
ދަންނަވައި އެމް.އައި.ޖީ.ސީން ރާއްޖޭގެ އެތަށް ވިޔަފާރިވެރިއެއްގެ އަތުން ބިން ވިއްކައި، ލާރި ނަގައި، އެ ތަން
ތަރައްޤީކުރާށޭ. އެ ބިން ގަންނަން އިންވެސްޓްކުރި ފަރާތްތަކެއް އިންވެސްޓްކުރި ބޯނުކު ލާރި ނަގައިގެން. މިހާރު ކިތައް
އަހަރުތޯ މި ވަނީ؟ ދެ ފަރާކާ، ތިން ފަރާކާ ޖަހައިރު ދިޔައީ ރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިވެރިން އެތަށް، ބަޔަކު ސްޓޮޕް ބިން
ގަނެގެން އެއްބައި އެ ތަން ތަރައްޤީ؛ ސަރުކާރުން އާރުގެ ސަރުކާރުން ވެސް އަދި މިހާރުގެ އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީގެ
ދަށުގައި އޮންނަ އެމް.އައި.ޖީ.ސީން ނުނީ ޑިރެކްޓް މިނިސްޓްރީގެ ދަށުގައި އޮންނަ އެމް.އައި.ޖީ.ސީއަށް އެ ތަން
ތަރައްޤީނުކުރެވި. އަޅުގަނޑު ހަނދާންކޮށް ދެނީން އެ ތަނުގެ ދަރަނިތައް ގޮތުގައި ނަގާފައިވާ ބިން މިދިޔަ ސަރުކާރު ޖެހުނު. މިއީ
ހަމަ ކޮންމެވެސް ބަހަނާއެއް މަސްހޫލު ގެނެއް މި ތަން ބާއްވަންވީ ގޮތުން، މި ތަނުގައި ގޭ ވިޔަފާރިތަކެއް ބޭނުންކޮށް ލާން
ނަގައިގެން ގެނުޔައި ހަދާ ބަނދަރެއް އެ މީހުންނަށް އެތަން ތަރައްޤީކުރެވޭނެ ގޮތެއް ހަމައެކަނި ދެއްކީ، އެ މީހުން، އެ
ވިޔަފާރިވެރިން އެ ތަނުން ބިން ގަތް، ކޮށްފައި ނުދީ، ބިން ގަތް އަދަދު، ދޭ ދަރުމަ ޖެހުނު، ޖަނަވަރީ ހަމަ ޖެހުނު
ދިޔައިރު އަދި އެއް ދަރުމަ ޖަނަވަރީ ހަމަ ޖެހުނު ނުދިނިއާ އެއްކަމަށް ވިޔަފާރި، ދިވެހި ރައްޔިތުން މިހާ މި އިންސާނީ
ބޭނުމަކީ ދަރަދަރާ. އެހެންގޭ އަނބިދަރިން ދިރިއުޅޭ މި ވަޒަނަލަކުން. މިއީ ކޮން އުސޫލެއްތޯ؟ މިއީ ހަރުކަތް
އަޅުގަނޑުމެން ގެނބިފައިވާ؟ މިކަން ބަލައިލެވުނު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުކުރެވިދާނެ. އެއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް
ހިތާމަވެރިކަމާއި ރައްކާތެރިކަމާ ފުރުޞަތު ދިއްކުރާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ހިއްސާވާ
ކުންފުނިތަކުން ގަނެފައިވާ ބިމުގެ، އެ ބިން އެ މިހާރު ތަރައްޤީކުރެވިފައި ނެތް ސަބަބު ނެތޭ. ސަރުކާރުން ތަރައްޤީކުރަން
ބޭނުން. އިންޖީނިއަރިން ބޮޑުކުރަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ކިޔާފައި ހުރި އެމް.އައި.ޖީ.ސީން އެ ތަރައްޤީ ތަރައްޤީވެއްޖެ
ނުކުރޭ. އެ މިހާ އެއިން ނުއިރުވާފައި ވަރަށް ދިމާ ވާހަކަ އަދާކޮށް ބޮޑު ބަނދަރާ، މިހާރު ފާއަން އަހަރު ވާއިރު
އަދި އެ ދެއްވައި ނުދޭ. ބިން މި ތަނަށް ބިލުގެ ދުވަހު މިހާރު ދެފަހަރު ވަރަށް ކުރިއެއް ވެފައިވާ އަޅުގަނޑު ކުރާން
ނޫން. އެއީ އެއްގޮތަށް ވަރަށް ނުބަލާ އެ ކަމަކަށް ފުރުސަތު ނުލިބިގެން. އެއަށް ތަކެއްވެސް ބަލައިލެވޭ ސަބަބު. ރަނގަޅަށް
ވިޔަފާރިތަކާއި އެއްކޮށް ކުރިއަށްދިޔަ އިސްލާމިކް ބަރަކާތް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެމް.އައި.ޖީ.ސީގެ ވާހަކަ މި
ދަންނަވައިދޭ އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑު މިހާރު ހުރިހާ، ޚާރިޖީ ވިޔަފާރިވެރިން އަޅުގަނޑުމެން އެކި ފަހަރު ދަރިން ހޮސްޕިޓަލް،
ރަނގަޅުގެ ވާހަކަ ކުރެއްވީ. ރަނގަޅުގެ ވާހަކަ ކުރެއްވީ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރާއްޖޭން
އޮޕަރޭޝަން ކިޔާ ނޫން މިއީ. ސަރުކާރުން ޕްރޮޖެކްޓް ފެށިގެން ޕްރޮޖެކްޓް ބިނާކުރަނީ ވިދާޅުވެ ޕްރޮޖެކްޓް
ހިނގައިގެން ދިޔަ. އެ ސުޕަރވައިޒް ހަމަ ހިނގައިގެން. ދެން މިހާރު ދަރަދަރާ، އެ މިހާރު ދަރަދަރާ ކޮށް އެ މިހާރުގެ

އަނބިދަރިން މަގުމަތިވާ ހިސާބަށް ކަންކަން ދާން ދޫކޮށްލައިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ތިބޭގެންނުވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮންމެވެސް ހިސާބަކުން ކޮންމެވެސް އެއް ބަޔަކު އެބަޖެހޭ، ދެން އެމް.ޑީ.ޕީ.ޕީ.ސީގައި އިންނަ ބޭފުޅަކަށް މަޖިލީހުގައި ނެތް އޭނާގެ މުސާރަ ލިބިފައި، އަނެއް ހުރިހާ ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ސޮއިކޮށްފައި، އަދި ދެކުނުގެ ހުރިހާ ކުންފުނިތަކަށް އޭނާގެ އަތުގައި ފޮރަންސާ ދޭން އެ ބޭފުޅުން ކޮންމެހެން މިކަމާ އެބަހުން ކަމެއް ނެތް. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ދިރިއުޅުމުގެ ދާއިރާއިން އިންވެސްޓްމަންޓުތަކުގެ ސަރުކާރުގެ ހުރި ވިޔަފާރިވެރިންނަކަށް ވީ އެތަނަށް ވެސް އިންވެސްޓްމަންޓު. އެހެންވީމާ، އެއީ އެ ބޭފުޅުން ވިޔަފާރިކުރާ އިތުރު އެކަމަށް އެހެން ރަށްރަށުގައި މިކަން ކުރަމުންދަނީ. އެހެންވީމާ، މި އިސްލާޙަކީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ކުރި އަދި މުޅި ފަންޑުގެ ވިޔަފާރި؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިހާރުވެސް ނުހިނގައިގެން މި އުޅެނީ ކޮޓަރިއެއް ވެސް ނުލިބޭ. އިންތިޒާމެއް ދަރި. ކޮޓަރިއެއް އެއްގޮތަކަށްވެސް ފިޔަވަޅެއް ނޫން. ގެދޮރުކަން ދުވަހެއް ގެންނަންވެގެން އެއް މަސްދުވަސް ވަންދެން ކަމާ ބެހޭ ތަންތަނަށް ހިނގާއިރުގައި އަދި އެ ގޮތަކަށް ދުވާ ގެންނަންނަވާ ހުށަހަޅުއްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަށްވުރެ ހުރުމަތްތެރިކަން، މިއަށްވުރެ ފާސްކޮށްގެން މިއަށްވުރެ ރައްޔިތުންނާ ގާތުން ހިދުމަތް އެބަ ދޭންޖެހޭ. ރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބަނބަސް އުފައްދަވާފައި މިސްކިތުން ބަނބަނަރު ލިބުމާ، މަޖުބޫރުވުމަށް ދައްކާވަވަން ހުރިހާ ފިނޑިކަނަ ދަފްތަރުގައި އެ ބޭފުޅުން ތިބޭކަން ނޫން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވާ ކޮންސްޓިޓިއުޝަނާ ދަސްތޫރީ ބޭފުޅެއް. އެހެންވީމާ، މި ތަނުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަންކަމުން އިޙްތިރާމްކުރާއިރު ތިއްބަވާ ބޭފުޅުން އެއަރޕޯޓް ފާސްޓްޓްރެކް މަސައްކަތުގެ އާދައިގެ އެ ބަދަލުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިސްތިއުފާ މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ބާރުދޭން ހަމަޖެހުމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާން، މިކަންކަމުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލުގެ ބޭފުޅުން ތަންފީޒު ދަންނަވަން ހުށަހެޅި، މިހާރު ބަދަލުކުރާ ބާރު އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުން ވެސް ދެކެނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި މެދުކަނޑާލަނީ މެންދުރުގެ ވަގުފާ. އަޅުގަނޑުމެން އަނބުރާ ބައްދަލުވާނީ 1 ޖަހާއިރު. މިއަދުގެ ވޯޓު 1:30ގައި އޮންނާނީ.

{ހުސްވަގުތުކޮޅު: 12:00 އިން 13:05 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

<u>ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:</u>

بسم الله الرحمن الرحيم. ޖަލްސާގެ ހުސްވަގުތަށް ފަހު އަޅުގަނޑުމެން އަނބުރާ މި ބައްދަލުވީ. މިހާރު ބަހުސްކުރައްވަމުން ގެންދަވާނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.1- ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރީގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާފައިވަނީ މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސައުދު ހުސައިނަށް. ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ސައުދު ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މަހިބަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލު، ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރީގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު މި ބިލަކީ މި ވަގުތު ވަރަށް މުހިންމު ބިލެއްކަން އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކޮށްލަން. ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ރިޢާޔަތްތަކުގެ ގޮތުން، ހަރުދަނާކަމާ އެކީގައި ބޮޑެތި އިޤްތިޞާދު ކުރިއެރުވުމުގައި މި ވަގުތު ކޮންމެހެން ވަރަށް މުހިންމު މަސައްކަތެއްކަން ފާހަގަކުރަން. ހަމަ އެއާއެކުގައި ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކާ އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ގުޅުމުގެ އިޤްތިޞާދުގެ މަރުކަޒު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުން ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަކަށް މި އަންނަނީ، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި މިހާރު އެބަ ބަލާ މިންގަނޑުތައް އިސްޓެބްލިޝްކުރެވުނު ބީ.ސީ.ސީ ހިންގުމާބެހޭ ގޮތުން މި ބިލުން ފުށުއަރާ ކަންތައްތައް ދެކޭތީ. ހަމައެހެން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން؛ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސިޔާސަތުތަކާއި ޖަވާބުދާރީވާނެ ގޮތް، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ސަޕޯޓް ދިނުމަށް ކަންކަން ބަލަހައްޓާނެ އިދާރާ، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ލޯނު ދިނުމުގައި ފައިސާ، ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކަށް ބިނާކުރުމަށް އެހީތެރިވުމަށް، މި މަސައްކަތްތަކަށް ބަދަލުގެނައުމުގައި، އެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ހިންގުމުގެ ގޮތްތައް ހަރުދަނާކުރުން. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަމަށް މި ބިލުގައި އެޅިގެންދާ ފިޔަވަޅު އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމުން މި ވަގުތު ވަރަށް އިތުރު؛ އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް ފައިނޭންސް ކުރުމުގެ ދާއިރާ އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކޮށްލަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ އެއާއެކުގައި މިފަދަ ވިޔަފާރިތަކުގެ ކުރިއެރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބާރުއަޅާ ކުދި ވިޔަފާރިތަކަށް ބަދަލުގެނަސް، އިޤްތިޞާދީ މަސައްކަތްތަކުގެ ސިޔާސަތު، ބިނާކުރުމަށް ގާނޫނީ ގޮތުން ސަރުކާރުން އެ ވަނީ ބިނާކުރެވޭ މަސައްކަތްތަކުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި އެ ވަނީ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން އަންނަން ޖެހޭ ކަންތައް، ހަމަ ދެން ބޭނުން އެއްކިބާ ގެންދާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ޖުމްލަ

ކަމެއް ނެތި މަޖިލީހުގައި އެއްވެސް އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތެއްގައި ބައިވެރިނުވެ އެ ތިބޭތިބުން، މިހާ މި ވަގުތު ދިވެހި ޤައުމަށް ދިމާވެފައިވާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ގޮންޖެހުން. އެ ކޮވިޑުން ޖެހުނު ޙާލަތުތަކުން، އިޤްތިޞާދީ ހަރަކާތްތަކުގައި ބައިވެރިވާފަރާތްތަކަށް ނިޒާމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ސަބަބުވެދިޔައީ ކޮންކަމެއްތޯ ނަގަވާލާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ދިވެހި ޤައުމުގެ ބޭނުން ދިވެހި އިޤްތިޞާދުގައި ފައިދާކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބޭރުފަރާތުން ކުރި އަރާ ފުރު ފައިސާގެ ވިޔަފާރިތަކުގައި ބިސްނަސްއެއްގެން މިހާރު މި ވިޔަފާރިތައް އެއްކޮށް ބައެއްކޮށްގެން ދިޔައިން މިއަދު ދިވެހި ރާއްޖެ ރަށްރަށުގެ ފައިދާއަށް. މާރުކާޓަށް ބަލަހައްޓާ، ކުރިކުރި ވިޔަފާރިތަކުގެ ކަމްބަރުތަކަށް ބަލަހައްޓާ، ފިހާރަތަކުގެ ބަލަހައްޓާ، މަސްދޯނިފަހަރު ބަލަހައްޓާ، ޓޫރިޒަމް ރިޒޯޓުތަކާއި ބަލަހައްޓާ، ކޮން ހަމައެއްގައިތޯ ނެތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؟ ސިޔާސީ ބަލަހައްޓާ، ކޮންސްޓްރަކްޝަން ބަލަހައްޓާ ކޮންމެ ކަމެއްގައި މިއަދު މި ދިވެހި ބޭރުމީހުން. އެންމެ ފަހުން އަހަރު ދިވެހި ރާއްޖެ ފޯރުކޮށްދޭ ތަނެއް ގޯސްކޮށްދިނުމުގެ ސަބަބުން، އަކަރާތަކުގައި ދެމިހުރި ވެސް އަދި ޗައިނާ ކޮމްޕެނީތަކުގެ ބަދަލުގައި، ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކުގެ، މި ޒަމާނީ ރައްކާތެރިކަމާއި ބޭރުމީހުން ވަޒީފާ ދީ ނުކުރެވޭނެ ވަރަށް ބޮޑު ކަންކަމުގެ. މި ވިޔަފާރިތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި ރާއްޖެ ބޭނުން ކުރާ ފިނޭންސް ބަލަހައްޓާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުގައި މި ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ފިހާރަތަކުގެ ތަރައްޤީއަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންވީމާ، ކުރިއަށް ހުރި ފުރުޞަތު ވިޔަފާރިކުރާ ކުންފުނިތަކުގެ ބަދަލުގައި ކަރުދާސްތަކާއި ދިވެހި ވިޔަފާރިތަކުގެ ބޮޑު ހަރަކާތްތައް ނުހިފާ ބަދަލުގައި ވިޔަފާރިވެރިންގެ ދަށުން، ފޭކް ބިޒްނަސްތައް ހިންގާ ޤާނޫނެއް ހަދައިދޭން. ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ސިސްޓަމް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ބަދަލު ގެނެސް އިޤްތިޞާދީ ކުރިއެރުމަށް ދިވެހި ރައްޔިތުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރަނީ ޤާނޫނީ ބަދަލުތަކުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ކުރެވޭ މަސައްކަތުގައި ކުރިން އަދި މިހާރު ފުރުޞަތު ވިޔަފާރިކުރާ ކުންފުނިތަކުގެ ބަދަލުގައި، މި ނިޒާމުގެ ގޮތުން ކުރި ވިޔަފާރިވެރިން ފައިސާ ހޯދައިދޭ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ޤާނޫނު ގެނައުމަށް. މިކަމުގެ ބަދަލުގައި ރަށްރަށުގެ ތަރައްޤީއަށް. ޙަޤީޤަތުގައި ވިޔަފާރިވެރިން ހަރަކާތްތެރިވާ ކުރިއެރުން، އެ ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް ވެސް އޮތީ ބޭރުމީހުންނަށް. ދިވެހިން ބޭނުންވާ ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތަކުގައި ވިޔަފާރިވެރިން ބަދަލުގެ ވަނީ ދިވެހީންނަށް. މިހާރު މި ފުރުޞަތު، ވިޔަފާރިވެރިން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތަކަށް ވިޔަފާރިވެރިން ބަދަލުކުރި ދާއިރާގެ ދިވެހިން ފުރުޞަތު އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެކަން އެހެން ވިޔަފާރި، މިކަމަށް ޤާނޫނުތަކެއް އެކުލަވާލާ ކުރިއަށްދާއިރު ދިވެހިން ކުރާ ދިވެހިން މި ބިލު ނިމިގެންދާއިރު އެހެން ވަޒީފާތައް ދިވެހިންނަށް ކަށަވަރުކޮށް މި ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ދާއިރާ ފުރިހަމަކުރުމަށް ދިވެހިން ބައިވެރިކުރެވޭނެ ދިވެހި ވިޔަފާރިވެރިން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބިލުގެ ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތުމަކަށް އިތުރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އަދި މިއަދު މި ބިލު ވޯޓަށް ގެންދާކަށް ގަސްތެއް ނުކުރަން. މާދަމާ މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން އިތުރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ނުކުތާތަކެއް ފާހަގަކުރެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އަރުވާނަން. މިއަދު 1:30 ގައި ވޯޓަށް އަހާ ގޮތަށް މި އޮތީ. އަޅުގަނޑު ހުއްޓާލާނަން 1:30 ވަންދެން ވޯޓަށް އެހުމުގެ ކުރީގައި. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން) ހަމަ އެހެންމެ، މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ފުރުޞަތުގެ ބޭނުންކުރައްވަން އެދިވަޑައިގެންނެވިނަމަ، ފުރުޞަތު އަރުވާނަން. އަޅުގަނޑު، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް.

މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ގާނޫނު)އަށް ...ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބިލު ހުށަހަޅާ ސަރުކާރުގެ ތަރަފުގައި، ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، އެންމެ ކުދި، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި މިހާރު އެފަދަ ވިޔަފާރިތަކަށް ދިނުމަށް ބަލާ މިންގަނޑުތައް އިސްލާހުކުރުމާއި، ވިޔަފާރި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާނެ އުސޫލުތައް އެކުލަވާލުމާއި، އެންމެ ކުދިކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ ކައުންސިލު އުސޫލުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމާއި، އެންމެ ކުދިކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ފަހި މާޙައުލެއް ގާއިމުކުރުމަށް މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އުފައްދާ ސިޔާސަތުތަކާއި، އެ ވިޔަފާރިތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ސަރުކާރުން ހިންގާ ޕްރޮގްރާމުތަކާއި ހަރަކާތްތަކަށް [illegible]، ރާވައި ހިންގުމަށްޓަކައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ގަވާއިދުން އުފެއްދެވި މިހާރު ހިންގަމުން އަންނަ ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައި، އެ ކުންފުނީގެ ހަރަކާތްތަކާއި ހިންގުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި ބާރުތަކާ ގުޅޭ ގާނޫނީ ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް އިސްލާހުތައް ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބިލު ހުށަހަޅާ ސަރުކާރުގެ ތަރަފުގައި ވަރަށް [illegible] ކުދިކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވަރަށް [illegible] ކުދިކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް [illegible]، މިހާރު [illegible] އަންނަ ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތަކާ، އެ ކުންފުނީގެ ހަރަކާތްތަކާއި ހިންގުމާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި ބާރުތަކާ ގުޅޭ ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅުމުގެ އިސްލާހު ގެންނަން ކަމަށް. އަޅުގަނޑު ސުވާލު އުފެދޭ، ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ގާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައި؛ މިއީ ޕަބްލިކް ކުންފުންޏެއްތޯ މިހާރު؟ މީގައި އަނބަޔަށް، މި ކުންފުނިން ފައިސާ ދިނުމާ ކުދި އަދި މެދު

ފަންނީގެ ވިޔަފާރިތަކާއި މި ހުރިހާ ކަމެއް ކުރާ ވާހަކަ. ދުނިޔެ ބިރުގަތި، ގެންނަ އިސްލާހުގެ ބޮޑުކަމި މި ހިމެނުނީ، އެންމެ ކުރި؛ އަސާސީގޮތުން ތަބާވާނުކުރި މި އަންނަނީ ވިޔަފާރި ގެންދިޔުމަށް ކުރެވޭ. ވިޔަފާރި ގެންދިޔުމަށް މިހާރުވެސް އޮތީ ކޮށްފަ. ކުރި އަދި މުޅި ފަންނީގެ ވިޔަފާރި، އެސް.އެމް.އީ ކުންފުނިތަކަށް، ޑިޖިޓަލާއި މިންގަނޑު ވަރަށް ގިނަ ކުންފުނިތަކުން އުފެދިފައި ހުރިވަ. ރިޕޯޓް ފުޅާކޮށް ފަސް އުފެދިފައި ހުރިވަ. އަދި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އުފެދިފައި ގެއްލިސާބަކަށް މިދިޔަ ކޯވިޑް-19އާ ގުޅިގެން 1108 ފަރާތަކަށް ލޯން ދޫކުރެވިފައި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ހިމަނައިގެން. ދިވެހި ބަޖެޓުގައި އުފެދިފައި 355 މިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ ހިމަނައިގެން މި ޕާރު ފަރާތްތަކަށް ފައިސާ ދިނީ. އެސް.ޓީ.އޯ.ސީ ކުންފުނި؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެސް.ޓީ.އޯ.ސީ ކުންފުނިތަކަށް މި ދުނިޔެ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ފައިސާ ޖަހައިގެން މި މަޖިލީހުން މި ދުނިޔެ ރުފިޔާ. ދިވެހި މި ބަޖެޓު ބަރާބަރަށް ދެނީ. އެކި މީސްމީހުންނަށް ބަހާލައި ދޭ. ބަޔާއިރުގައި އެންމެ ބޮޑަށް ކޯވިޑް-19އާ ގުޅިގެން އަސަރުކޮށްފައި ހުންނަ ރިސޯޓްތަކުން ބަދަލުގައި ދިނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ބޭނުމެއް. ކުޑަ ރިސޯޓްތަކާއި ތަންތަން ހިންގާ ފަރާތްތަކަށް ދެއްކުމަށް ކުޑަތަކަ ކޮބައިތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ. ކުޑަކުދި ތިލަފުށި އެބަ ހިނގާ، ކުޑަ މަސައްކަތްތަކުން އާމްދަނީ؛ ގޮވައި ފުރައްސާރަ މީހާ، މަސްތާނާ މީހާ، ބިރުމެ ސަރުކާރުގެ މީހާ. މިހެންވެސް ގެއްލުމެއް ގެއްލިފައި ހުރެ އާއިލާއިން ފުރިގެންގޮސް ހުރިހާ މީހުން އަޅުގަނޑު ގެއްލުން ބޮޑު އެތަކެއް ބަރާބަރު ބަޔާއް އެބަ ހިފާ. އެ މީހުންގެ އާމްދަނީ ހިއްސާކުރާ އެ ކުދިން، އެ ރިސޯޓުތަކުން، އެ ހުޅުވާލުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުމަކީ އެބައޮތްތޯ؟ ހަމަ، ކުޑަ، ރިސޯޓްތަކުގެ ކުރުކަމުގައި އެންމެ ބޮޑަށް ޝަކުވާތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ލިބިގެން އައީ. އަދިކަމު ސަރުކާރުގެ އިޤްތިޞާދީ ކޮންބަޔަކަށް ދެއްވީ. ހިސާބުން ކަމަށް ބެލެން ވީ. ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައި ނުވަތަ އެހި ޓިރިލިއަނަކަށް ހިއްސާކުރެވޭ ކުޑަ ނުވަތަ އަޅުގަނޑު މިފަދަ، ދުނިޔެ ސަލާމަތު ނަގާ، 2.5%އަށް އިންޓަރެސްޓް ރޭޓު ކަނޑައަޅައި ޢާއިލާގެ ބޭނުމަށް. އެއީ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނައިގެން ދިން ފައިސާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެކަމަކު، މިކަމާ މި ބަޔާންކުރި އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން މި ބަޔާންކުރި، މި ބޮޑުކަމު އަޅުގަނޑުމެން ކުރި އަދި މުޅި ފަންނީގެ ވިޔަފާރިތަކުގެ، އަދި މިގޮތުގެން މި ބޮޑަށް ގެންނަ ބޭނުމެއް ބަދަލުކޮށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ފަންނީ މިއަދުވެސް ބޭނުން މިކަމަ އިޤްތިޞާދީ އެހެން ކުންފުނިތަކާއި، މަޝްވަރާކުރާ ބަޔަކު މިހެން ޖަމާޢަތްތަކެއް ވެސް އަސްއުހާލާ އިތުރު ހަރަކާތް ބޭނުންކުރެ. ކުރިމަތި މި ފައިސާ ބަޔާން ދީނީ، ބޭނުން އަދި މާލޭދިވެސް ކޮންމެ ސަރުކާރެއް، ލޯނު ދޫކުރި ދީނީ، ފާހަގަ ބޭރު ކުރި އިންޓަރެސްޓް ބޭނުން އަދި މާލެއަށް ބަދަލުކުރިކަން، އެ ފަރާތްތަކާ ލޯން ދޫކޮށް ދީނީ ނުވަތަ ޕެންޝަން ދިރިހުރިކަން. މައްސަލަ އެ ލޯނުގެ ފަސް. އެ އުސޫލުން އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ފުރުސަތު، އެސް.ޓީ.އޯ.ސީގެ ބަޖެޓުގައި

ނަމަވެސް، ކޮންމެވެސް ބޭނުމެއް ހަދައިގެން ކޮންމެވެސް ގެއްލުމެއް ވަޒީފާގައި ބަހައްޓައިގެން، ދެން ފައިސާ ދީގެން ވަކި ފަރާތްތަކަށް ދީގެން އުޅޭ މަސްޖަރު. އެހެންވީމާ، ތަންކޮޅެއް މީގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަސްޖަރު ސާފުވާންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަދި ރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިތަކާއި، ކުރީގައި ކުރަމުންދިޔަ ވިޔަފާރިވެރިންނަކީ ކޮބައިކަން ވެސް ސަރުކާރު އެބަ ދެނެގަންނަންޖެހޭ. ހާއްސަކޮށް އިކޮނޮމިކް މިނިސްޓްރީން. މި ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ދިރާސާކުރަން ކޮމިޓީގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ކޮމިޓީގައި ދިރާސާކޮށްފައި ނުނިއްޔާ މީގައި ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތަކެއް ވަރަށް ބޮޑެތި އެބަ ވިސްނަންޖެހޭ. އެއީ ތަފާތު އެކި ނަންނަމުގައި ގެނެވޭ ބިލްތަކުގައި އެބަ ކުރޭ ހަމަ އެއް ކަމެއް. އެއް ބިލެއް ކަންތައްތަކާއި ގުޅޭ ބިލްތަކުގެ، ނުކުތާތަކުގެ ދިރާސާކޮށް ގެނެވިގެން، ކޮން ބައެއްކަން މި ކަމުގައި ހަވާލުވެގެން އުޅޭނީ. މިސާލަކަށް ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓްރީ ކުރާ ކަމާގުޅޭ، އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ އާއި ގުޅިގެން ހިނގާ މިނިސްޓްރީތަކުން ތަރައްޤީ ކުރާ ބިލްތަކުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިނިސްޓްރީ އެކި ގޮތްގޮތުން ޤަވާޢިދުތަކުގެ އަމަލުކުރުމުގައި މި ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތުގެ ބޭނުމެއް ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން އެއް ކަމަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިރާސާކުރާ ޖަވާބުދާރީވާ ގޮތް ބައްޓަން ކުރެވޭ ގޮތެއް ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލަހައްޓާކަށް ނެތް. ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލަހައްޓާނެ ފަރާތް، ޙަޤީޤަތުގައި ކޮން ފަރާތެއް، ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތް ބަލަހައްޓާ ޚިދުމަތްތަކުގައި، ކޮން ފަރާތެއް ސަލާމަތް ތެރި ނޫނީ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުގައި ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތެއް ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ކަމުގައި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބިލް ހުށަހެޅުމުގައި ފަރާތެއް ސަރުކާރުގެ ވެސް ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކުގެ އަދަދު ޚިދުމަތްދޭ މުއައްސަސާތައް ނޫނީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ތަނުގެ ޤާނޫނު ވަރަށް ގިނަ. އިތުރު ވިޔަފާރިވެރިން ވަނީ ކުރިއެރުން ނެތް ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސަރުކާރު ހިސާބުން 60% ބޮޑުވެ، 7%ގެ ހުރިހާ ވިޔަފާރިވެރިން ކުރިއަށް ދާ ޤާނޫނީ މަސައްކަތް އެއާއެކު ހިނގާ ހިސާބުތަކާއި ބެހޭ ޤާނޫނު ސަރުކާރުގެ ނިޒާމުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ނިޒާމުގެ މައްސަލަ؛ ނިޒާމުގެ ތަރައްޤީ އާއި ޚާއްޞަ ކޮށް ތަރައްޤީ ކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތް. ވިޔަފާރި ނިޒާމު، ހަމަހަމަ ކަމާ ނިޒާމު ހަމަހަމަ ކަމާ، ވަކި ބަހުރުވަ ސަރުކާރުގެ، ހުރި ސަރުކާރުގެ ކޮބައިކަން އެބަ ތަރައްޤީ ކުރަން ޤާނޫނުތަކުގެ ބަދަލު ގެނެވޭނެ. މިހެން ބިލުތައް އަދި އިތުރަށް ސަރުކާރުން ބައިވެރިކަން އަންނަނީ. އަންނަނީ ވެސް އިތުރު ވިޔަފާރިތައް އިތުރު މަސައްކަތްތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން. ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޒާހިރަށް. ކެލާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކުޅުދުއްފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވައި މި އޮތް މަޤްބޫލުތަކުގެ ތެރޭގައި ކުރި އަދި މިދު ފަންނީގެ ވިޔަފާރިތަކާއި ގެންދިޔުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރުވެސް އަސްލެއް ކުރި، މިދު ފަންނީގެ ވިޔަފާރިތަކާއި ގެންދިޔުމުގެ ފައިދާ. އަސްލާ އެ ވިޔަފާރިތަކާއި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ ގެންދިޔުމުގެ ފައިދާ ގޮތް ވެސް. މިސާލަކަށް، ކަންމަތީ ފާހަގަކޮށް؛ ކަންމަތީ ފާހަގަކޮށް ދެއް ކުރި ވިޔަފާރިތަކެއްގެ ގޮތުގައި މި އޮންނަނީ ގެންދިޔުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ވިޔަފާރި ރޭވިއްޖެހުމުގައި އޮންނަ ހުރަސްތަކުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލުގައި ގެންދާ ފާހަގަކުރެވޭގޮތެއް ނޫން މި އަދި. ދެން މާލަމަށް ބުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރުއްވި ގޮތަށް، އިޤްތިސާދީ އިންޑެކްސް މި ފުރިގެން އަންނަނީ އަސްލުގައި ކުޑަ ވިޔަފާރިކުރާ މީހާ، އެ ވިޔަފާރި ފަހައިގެން އޮޅި ފަދަ ވިޔަފާރިއަކަށް ދާއިރާ އަޅާ ނަގާ ބޭންކު ލޯނުގެ ތެރެއިންނާއި، އެހެން ކަންކަމުން އަސްލުގައި މި ވިޔަފާރި ބޭރުފަށްގެންދާ، ބޭންކުން ވެސް ބޭރުން އުފެދިގެންދާ ވާހަކަ ފަރާތް ގާތުގައި ގޮތެއްގައި ގެފާނުގެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ވާހަކަ ފާހަގަކުރެއްވި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި މިހާރު ބަލަމުންދާ މައްސަލަތައް އެބަހުރި، އެހެން ހަމަ ކުރި އަދި މިދު ފަންނީގެ ވިޔަފާރިތަކަށް. އެސް.އެމް.އީ.ސީން ކޮލެޓެރަލް ކުރުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ ބޭންކުތަކުގެ ވިޔަފާރިތައް ފުރާނަކުރުމަށް، އަދި ހާއްސަކޮށް ފޮރަކެރީ ޓެރިޓަރީގެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ވަރަށް ގިނަ ބޭންކުތަކުގެ ވިޔަފާރި ފުރާނަކުރުމަށް ނަގާފައި ހުރި ލޯނުތަކެއް އެބަހުރި. އެކަމަކު ވެސް ހަމަ ހުރިހާ ބޭންކުތަކެއް ވެސް އާއި ދިމާވެއްޖެ ގޮތް، ލޯން ނަންބަރަށް ވެއްދިޔަކަމަށް، އެ ބޭންކުން ރިސްކްސްޓްރަކްޗަރ ވާ ދިނަ ދުވަހުއް ނުވާ ކޮވިޑުގެ ހާލަތު ދުނިޔެއަކު ކުރިމަތިވެގެން، އެ ބޭންކުތަކަށް ވެސް އެ ބޭންކުން އަދި އެ ކުރި ރިސްކްސްޓްރަކްޗަރުކުރުމުގެ މަންފާ ލިބޭ ގޮތްވެސް ނުވޭ. އެހެންވެ، އެ ބޭންކުން އެބަ އުދަގޫވަމުންދަނީ، އެ ބޭންކުން އެބަ އުދަގޫވަމުންދަނީ، އެ ލޯނުގެ އެ ބޭންކުގެ މުއްދަތު އަހަރެއްވެސް މޮރިޓޯރިއަމްގެ ތެރެއިން އިތުރުކޮށްދިނުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގެ ގާތުގައި ހުސް ކަމެއް ހާސް ހުރިން؛ ނަމަވެސް އެއީ މިދިޔަ އަހަރު މި މަހުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ހިލޭ މިހާރުގެ ސަރުކާރުން ވެސް ހުށަހަޅުއްވާފައި މި އޮތް 7/2013 ގާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާއި، (ށ)އާއި، (ބ)އަށް ހަމަ އެ ގެނައި ބަދަލު އަސްލުގައި ސަރުކާރުން އެބަޔޮތް އެއް އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތެއް އަސްލުގައި އިތުރުކޮށްދިނުމަން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފަ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަރުކާރަށް ވެސް އެބައޮތް އެ ހާލަތު. ހާލަތު އަދިވެސް ސަރުކާރުން ވެސް އެބަ އުދަގޫވަމުންދާނެ މި އޮތީ ހާލަތާ؛ އިތުރުކޮށްދެއްވާނެ. ކުރި އަދި މިދު ފަންނީގެ ވިޔަފާރިކުރާ ބޭންކުން، ރިސްކްސްޓްރަކްޗަރ ކުރެވިފައި ބޭންކުން ލިބިދޭވަސް، މި އޮތީ ލިމަންނަގެ ހާލަތު. ސަރުކާރަށް މިއަދުގެ ބޭރު ހާލަތު ޓޮޕްވާ ކޮބައިތޯ، އެ ބޭންކުތަކަށް ވެސް އެ ހާލަތު އޮންނާނެ ނޫންތޯ؟ އެ ބޭންކުން ވެސް އެ ލިބިދޭވަސް، ލިމަންނަގެން

ނަގާފައި ހުރި ލޯނުތަކުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެއްވާނެ. މީގެ އަޅުގަނޑުމެން ފަރަފަރައިގެން ދައްކަވުންދާ ވާހަކައަކީ، ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރިތަށް ކޯވިޑްޖެހިގެން، ނުގެއްލުމެގެންނާ އިޤްތިޞާދު ހަރަކާތް ބިނާވެގެން ހަރަކާތް ކުރައްވަމުންދެވޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ އިލްތިމާސަކީ، މި ހާލަތު މިހެން އޮއްވާ މި ބޮޑުވެގެން ވީ ވިޔަފާރިވާ، މި ހާލަތު. އެހެންވީމާ ރަނގަޅަށް ދިރުމަސާކަތްކުރައްވައި،9 އެއީ ރަނގަޅަށްކަމަށް އެކަން އޮތީ ބައްލަވާލައި، ބައްލަވަންޖެހޭ ފާހަގަކުރުން ބައްލަވާލައި އެ ބޮޑުވިސްނަން ވެސް ހަމަ ދެއްވާނޭ އަނެއްކާވެސް އެ މުއްދަތު. ދެއްވަންޖެހޭ ސަބަބެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މި ގަބޫލުކުރެވެނީ، ސަރުކާރު ވެސް މި ކަމުގައި އެ ހާލަތުގައި. އާންމު ވިޔަފާރިކުރާ ކުދި ވިޔަފާރިކުރާ މީހާ ހަމަ އިންސާފު ނުލިބޭ އެ ހާލަތު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ފާހަގަކުރެއްވި ނުކުތާ ސަބަބުތަކުގެ ކޮންމެ މަހަކު ނަތީ ފިސްކަލް ޑެވެލޮޕްމަންޓް ރިޕޯޓް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ވެބްސައިޓުގައި މަޢުލޫމާތު ފާޅުކުރައްވާފައި މި އޮތީ. 2020 ވަނަ އަހަރު ކޯވިޑުގެ ކުރީގައި ވިޔަފާރީގެ ފައިދާގެ ޓެކްސްގައި ދައުލަތަށް ލިބިފައި އެބަހުރި 350·7 މިލިއަން ރުފިޔާ، 2020ވަނަ އަހަރު ކޯވިޑުގެ ކުރީގައި. މިއަދު 2021 ވަނަ އަހަރު ވިޔަފާރީގެ ފައިދާގެ ޓެކްސްގައި މި އޮތީ ފަންސާސް މިލިއަން ރުފިޔާ. އެހެންވީމާ، ތިން ސަތޭކަ މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ދަށްވެގެން ހިނގައްޖެ. އޭގެ އަސަރު ރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ކޮށްފައި މިންވަރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަ ކުރައްވައިފި. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުސަތު އަރުވަން ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދަށް. ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ދިއްގަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2013 (ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރީގެ ގާނޫނު)އަށް މި ހުށަހެޅޭ އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ވެސް އެއްބާރުލުން ދަންނަވާލަން. މީގައި ކުދި އަދި މެދު ފަންތީގެ ވިޔަފާރި ޑިސްކްރިޕްޝަން މި އޮތީ. އެންމެ ކުދި؛ ސޮމަކާއި ފަހެއް އެއީ، މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު. ޖުމްލަ އާމްދަނީ ފަސް މިލިއަނާ ހަމައަށް. ސާފު ފައިދާ ހަތް ލައްކަ ފަސް ހާސް ހަމައަށް. ކުދި ވިޔަފާރިތަކުގެ ކުރީގައި މި ބޮޑުސް ހަރަކާއި ދިރިސް މުވައްޒަފުންގެ އަދަދު. ޖުމްލަ އާމްދަނީ، ފަސް ލައްކައާއި ފަސް މިލިއަނާ ދޭތެރޭގައި. އަދި ފައިދާ ހަތް ލައްކަ ފަސް ހާހާއި ހަތް ލައްކަ ފަންސާސް ހާހާ. ދެން؛ މީޑިއަމްގައި ސަތޭކަ މުވައްޒަފުން. ފަސް މިލިއަނާއި ވިހި މިލިއަން. ފައިދާގެ ގޮތުން ހަތް ލައްކަ ފަންސާސް ހާސް އަދި ވަރީ އަދަދުތަކުގެ ގޮތުން ބިން މިލިއަން. އާދެ! މި ބޮޑުވެގެން މި

އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު އެއްބާރު ދަންނަވާލަން މައިގަނޑު ޗޭމްބަރގައި ވިސްނި ވިޔަފާރިތަކެއް އެބަ ހުރޭ. އެ ވިޔަފާރިތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މަސައްކަތްކުރާއިރުގައި އެންމެ އެދޭ ގޮތުގައި ކުރިއަށްނުގެނެވޭ ފުރިހަމަގޮތަކަށް ވިޔަފާރިތައް ވެސް އޮޅުނީ ވަރަށް ގިނަ އަދަދަކަށް. ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް އެންމެ މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ބަޖެޓްގޮތުގައި ވިޔަފާރި ފަށާ ފާހަގަކުރަން ބަލަންޖެހެނީ، މައުލޫމާތު ބެލެހެއްޓުން، ވީހާވެސް ތަނަވަސްކޮށް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތަށް، އެ ވިޔަފާރިއާ ގުޅޭ މައުލޫމާތު. މިސާލަކަށް ގެސްޓްހައުސްގެ ވިޔަފާރިއާ ކަމަށް ވާނަމަ، ގެސްޓަން ތަކެތި ގަނެއުމަށް ބޭނުންކުރާ ނިޒާމު، ވިއްކުމަށް ބޭނުންކުރާ ނިޒާމު، އެ ތަކެތި ހުރި އަދަދު، ފައިސާގެ އަދަދު، މި ހުރިހާ ކަންކަމެއް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބެލެހެއްޓުން ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން މި މަސައްކަތް ކުރުން. ދެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއަދު ސަރުކާރުން އެސް.ޑީ.އެފް.ސީ ފަދަ ބޭންކުތަކުގެ ގޮތުގައި އުފެއްދި، ފަހަރު ވިޔަފާރިތަކަށް އެއިން އެހީތެރިވެދޭ އެބަ. އަދި ވިޔާފާރި ފޯރުކޮށްދިނުން ވެސް އެހީތެރިވެދެއްވާ އެބަ. އަދި ބިޒްނަސް ސެންޓަރުތައް ހަދައި، ބިޒްނަސް ސެންޓަރު ޑިރެކްޓަރީ ވިޔަފާރިތަކަށް އެކި ކަހަލަ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭ. ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ބިޒްނަސް ސެންޓަރު ޑިރެކްޓަރީ ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތްތަކުގެ ތެރެއިން ވަރަށް މުހިންމު ޚިދުމަތެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުން، މި މައުލޫމާތުތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމު އެ ވިޔަފާރިތަކަށް ރަނގަޅަށް ތިބެގެން ހަމަ ވިޔަފާރިތަކަށް ވެސް އެ ވިޔަފާރިތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ ނިޒާމު ގާއިމުކޮށްދިނުން، ކޮމްޕިއުޓަރައިޒްކޮށްދިނުން ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އެހެން ގިނަ ފަހަރަށް މި ވާ ގޮތަކީ، ވިޔާފާރިއެއް ފަށައި، މުވައްޒަފުން އިސްތިހާރުކޮށްގެން ހޯދާ އެއީ ވެސް ހަރަދުތަކެއް ގޮތުގައި ބެހޭ، އެ ވިޔަފާރިއަކަށް މުވައްޒަފުން އިސްތިހާރުކޮށް، އެ ވިޔަފާރި އެންމެ ގޮތުގައި ނުބެލެހެއްޓިގެން ހަލާކުވެގެންދާ ތަން މި އަހަރަށް. އެކަމަކު ބިޒްނަސް ސެންޓަރ އެކި ޓްރޭނިންގތަކުގައި އުފެއްދި، އެ ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ޑިރެކްޓަރ މި މައުލޫމާތުތައް ބެލެހެއްޓުން އިންތިޒާމު ހަދައްސަ ފުރުސަތު ކަމެއް. އެކަން ކުރުމުގެ ނިޢުމަތް ހަދަދުގައި ވެސް އޮތް ކަން ފާހަގަކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރުސްބަން އަދިއިރު އެންމެ އެދުވާ ގޮތުގައި އެކަން ކުރުވިފައިނުވާތީ ވެސް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. މިއީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިއަދު ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކަހަލަ ކުންފުނިތަކަށް ކުރިއަށްދާން ކެރޭނީ. ކޮރޯނާ ބަލީގެ އެކި ހާލަތުތަކުގައި ގޮތެއް ގޮތްގޮތުގައި އާލާކޮށް ބޮޑު ހާލަތުގައި ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ތަރައްގީކުރަން ފަހިކުރެވޭ ފަރާތަށް ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ވިޔަފާރިތަކަށް ވަރަށް ބޮޑު އަސަރުކުރުވާގޮތް ކުރާނީ. ވިޔަފާރިތައް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން. އެންމެ ކުޑަ އަދި ދެމުން ހަމަ ބޮޑު ވިޔަފާރިތަކަށް ވެސް ވެގެންދާނެ. އެހެންވީ އަޅުގަނޑު ހަމަ އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން ފުރުސަތަކާއި ބޭނުންކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމް ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަގުތު މިހާރު މި ވަނީ ހަމަވެފަ. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފުރުޞަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައިވާތީ. އަޅުގަނޑު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތު އަރުވައިލަމުންދަނީ ވޯޓަށް އަހާނަން. މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ކުރި އަދި މުޅި ފަތުރުވެރީގެ ވިޔަފާރީގެ އަސާސް މައިގަނޑު ދޫދޭށަކަށް ގަންޖެހޭނީ ކުރި އަދި މުޅި ފަތުރުވެރީގެ ވިޔަފާރިޔަށް ކުރިއަރުވާން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރާ ކުރިއަރުވާފައިވާ ވެސް ބޭނުން ހުރިހާ ހުރިހާ ކުރިން، މި ޙާލަތު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މުޅި ވާޖިބަށް އަޅާނުލާ ސިޔާސީ ގޮތުގައި ކަމެއް އަދި ކުރު، މުޅި ފަތުރުވެރީގެ ވިޔަފާރިޔަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް މިހާރު ދަތި ކުރިމަތިވެފައިވާ ދަނޑި ކުރިއަށް ކުރަން. މި ކޮވިޑު ވަބާއާ ގުޅިގެން، މިހާރު މި ވަނީ 13 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ ބުނޭ ކުރިއަށްދާ މެންބަރުންގެ ފަރާތަކާ. އެންމެ ކުރި އަދި މުޅި ފަތުރުވެރީގެ ވިޔަފާރި ކުރިއަށްދާ އެކިތަކެއް އަންނަނީ 14 މެންބަރުންގެ މަޝްވަރާ. އަންހެނުންވެސް 14 މެންބަރުންގެ މަޝްވަރާ އެކުލަވާ ބޭނުން ކުރިއަށްދާއިރު މި އަދަދުނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮމިޓީގެ އެންމެނީ އިސްލާމީ މިނިސްޓްރީގެ ތެރޭގައި. އިސްލާމީ މިނިސްޓްރީގެ ތެރޭގައި އެހެން ކޮމިޓީތަކުގެ ތެރެއަށް 14 ކުރިއަށްދާ މެންބަރުން ގެންދަނީ. ގެންގޮސް މި އެންމެނީ (ހ)ގައި މި އެންމެނީ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީކުރުމާ މިނިސްޓަރު އެ ކުރިއަށްދާގޮތުގައި ހިންނަނީ ގެޓްވޭ ކަމަށް. މަސްވެރިކަމާއި ދަނޑުވެރިކަމުގެ ސިޔާސީ ތަރައްޤީކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ މިނިސްޓަރު އެގައި ހިމަނަނީ ގެޓްވޭ ކަމަށް. މި ކުރިއަށްދާގޮތުގައި ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާ، މާލީ ކަންކަމުގެ ދާއިރާގެ ވަޒީރުން. އަނެއްކާ ވިޔަފާރިވެރިންގެ ތެރެއިން ބައިވެރިވުން. މަސްވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިން ސިވިލް ސޮސައިޓީން މަސްދޫކުރުން. ދަނޑުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިން އެ ދާއިރާއިން ސިވިލް ސޮސައިޓީން މަސްދޫކުރުން. ފަތުރުވެރިކަމުގެ ދާއިރާއިން ސިވިލް ސޮސައިޓީން މަސްދޫކުރުން. އިންޑަސްޓްރީން ޓެކްނޮލޮޖީ ސޮސައިޓީގެ މަސްދޫކުރުން. މިހެންގޮސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގެ އެތައް ބައިވަރު މަސްދޫކުރުންތަކެއް އެންމެ ކުރިއަށްދާ ބޭއްގެ ތެރޭގައި ވެށިކާރިން؛ އެ ވެށިކާރާއި އިޤްތިޞާދީ ކަންތައްތައް ދިރިއުޅުންތަކު ބަދަލުކުރުމަށް ވެށީގެ ތެރޭގައި ކުރިއަށްދާ ހަދަނީ، ސިޔާސަތުތައް ހަދަނީ. އެކަމަށް ސިޔާސަތުތަކާއި އެއީ މިހިރަކަންތައް ވަރަށް ސިޔާސަތުތަކުގައި ވިޔަފާރިކުރާ ކުންފުނިތައް ވިޔަފާރިކުރަނީ ދަނޑުވެރިކަމާ ބެހޭ ވާހަކަ ކަނޑައަޅާފައި ހުރި ތަކެއް. އެކަމަށް އެ ވެށިކާރާއި މިކަންތައްތައް ކުރިމަ މި ވާ ގޮތަކީ، ވިޔަފާރިކުރާ ފަތުރުވެރިކަމުގެ ކުރިއަރުވަނީ ކުރިއަރުވަނީ ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކާއި ކުރިއަރުވައިދިނުން. މިއީ ބޭނުންވެރިކަމުގެ އަންނަނިވި ކަމެއް: މިއީ މި ފުރުޞަތު ބޭނުންވެރިކަމުގެ އަންނަނިވި؛ ވަރަށް އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ މި ދަނޑުވެރިކަމާއި ފަރާތް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ ފުރުޞަތު، މަސްވެރިން އެކަމަށް ކުރިއަށްދިއުމަށް ކަމަށް ބެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބާރަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އެއީ

ރައްޔިތުންނަށް މި ޤައުމަށް އެންމެ ފައިދާ ބޮޑު ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެން ވަކާލާތުކުރަމުން ދިޔައީ، މަޖުބޫރު ސަރުކާރުގެ ބޭނުމެއް ނޫން. ލާދީ، ރައްޔިތުންނަށް ޒިންމާދާރުވާ އަވަސް ސަރުކާރެއް ބޭނުންވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މި ފެންނަނީ ދުވަން ގަދަބަދުވާ ތަން އިޤްތިޞާދީ ރައީސް. ދުވަން ގަދަބަދުވާ ތަން. އަޅުގަނޑު އެދެން؛ ޖަޕާނުގައި އޮންނަނީ ބަދަލާ ސިޔާސަތު. ބަދަލާ ސިޔާސަތު ދިރުމަށް ރައްޔިތުން ވިސްނާނީ. ޕްރޮފެޝަނަލް ކޮށްޓާގައި އަދި ގެންގުޅޭ ސިޔާސަތު ކޮބާ، އެހާ ތަފާތު ސިޔާސަތު ގެންގުޅުމަކީ ކީއްވެގެން ތޯ؟ މަސައްކަތް ބޭނުންވަނީ. މަސައްކަތް ބޭނުންވާ ގޮތް އެބަ ދަންނަވާލަން. ތިން ބަދަލު ބޭނުންވަނީ. އެކި ވަގުތުތަކުގައި ކުރަމުން ދިޔަ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ފަރާތަކުން ދިމާވާ މަސައްކަތް. ރިޔާސީ ނިޒާމު އޮންނަ ގޮތް. ތަރުޖަމާކުރާ ދާއިރާގެ ރައްޔިތުން ރިޔާސީ ނިޒާމު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދާއިރާ ފުރުސަތަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުނު:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެބަ ފާހަގަކުރައްވާ، ކުރީގެ ރައީސް މައުމޫން ތާއީދުކުރައްވާ ފިކުރުގެ ނިޒާމަކާ ގުޅޭ ގޮތުން. އަޅުގަނޑު އެކި ފަހަރު އަޑުއަހާފައިވޭ އެކި ގޮތަށް. ރައީސް މައުމޫން އަޅުގަނޑު އަޑުއަހާފައިވޭ، ބަދަލާ ނިސްބަތުން ވަރަށް ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ވާހަކައި، އަދި ބޭއްޗަށް ފަރަކަށް ރިޔާސީ ނިޒާމު ފެށޭ ތާއީދުކުރައްވާފައިވޭ. އެހެންވީމާ، އެކި ގޮތްގޮތަށް، އުސޫލުގެ ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ކަމަކަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަކީ ދަނެގަތީމާ.

9. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުނު:

ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2013 (ދައުލަތުގެ ހަރަދަށް ޒިންމާވުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކަށް ތަބާވުން އިސްތިސްނާކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދީފައިވާ ހުއްދައިގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލަ، މަޖިލީހުން ހުށަހެޅި ކޮމިޓީއަށް ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ފޮނުވުނު ފާއިތުވީ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ ބަހުސް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ކޮމިޓީއިން އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ ފާސްކުރެއްވި ރިޕޯޓު ކޮމިޓީން ހުށަހަޅުއްވާ ރިޕޯޓު ދިރާސާކޮށް އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީން ނިންމެވި ގޮތަށް ވޯޓަށް އެހުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަފީފް

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	66
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	12
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	48
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	06
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	31
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސްނުވި

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2013 (ދައުލަތުގެ ހަރަދަށް ޖިންމާވުމުގެ ގާނޫނު)ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) އަދި (ބ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކަށް ތަބާވުން އިސްތިސްނާކުރުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދީފައިވާ ހުއްދައިގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލަ މަޖިލީހުން ޚާއްޞަ ކޮމިޓީއެއް ހަދައި ދިރާސާކުރުމަށް، ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތާއީދުކުރެއްވި ހުށަހެޅުމަށް ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވީ 66 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 12 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 48 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ 6 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވީ 60 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް 31 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ހުށަހެޅުން ފާސްނުވި. މި ހުށަހެޅުން ފާސްނުވުމުން، މިއަދުގެ މުޅި މަސައްކަތާ ގުޅޭ ގޮތުން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ފާސްނުވި. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުން، މިނިސްޓަރީ އޮފް ފިނޭންސުން އެދިވަޑައިގެންނެވި އެދިވަޑައިގަތުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި މަޖިލީހަކުން ވަކި ގޮތެއް ނުނިންމަވާ! މި މަޖިލީހުގެ ނިޒާމު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް

އެނގިވަޑައިގަންނަވާށެ. މި ތަނަށް ހުށަހެޅި، ޤާއިދުލިބޭ ކަންކަމަށް ފޮބަށް އަރަނީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވިސްނަވާންޖެހޭނެ ކަންކަމުގައި އަމަލުކުރެއްވުމަށްޓަކައި، އެކަމަކުން ދެން ވާނެ ގޮތް.

ނިންމުން

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 21 އެޕްރީލް 2021 ވާ ބުދަ ދުވަހު ހެނދުނު 10:30 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިމުނީ.